

Her kan du læse om de skatter og afgifter, som almindelige skatteydere oftest kommer i berøring med. Beskrivelsen gennemgår samtidig baggrunden for skatternes og afgifternes eksistens.

Det er ikke en beskrivelse for selskaber, hovedaktionærer og andre med mere komplicerede skatteforhold.

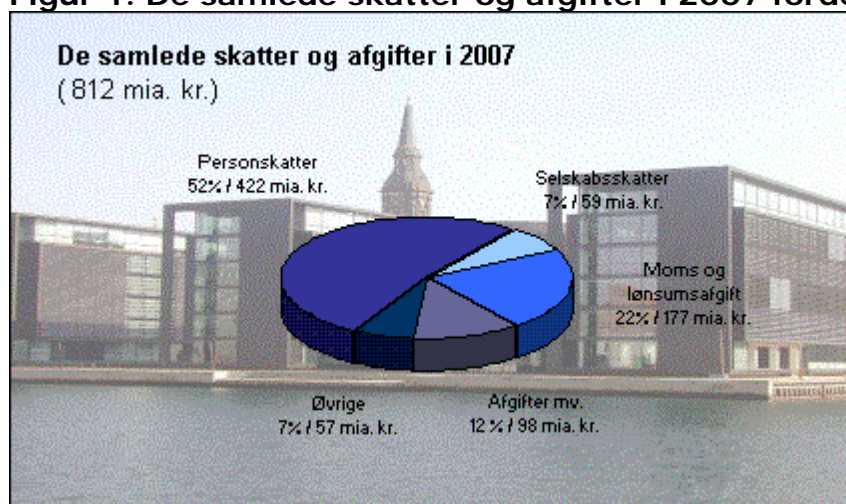
Såfremt denne lidt brede tekst ikke er uddybende nok, kan der henvises til Skatteministeriets hjemmeside www.skm.dk/ ([skattelove](#) eller [afgiftslove](#) og [Talstatistik/satser og beløbsgrænser](#)) eller SKATs hjemmeside www.SKAT.dk).

Medmindre andet fremgår direkte, er alle tal, beløbsgrænser mv., dem der gælder i 2007. Er der behov for at finde tallene fra tidligere år kan de som oftest findes på www.skm.dk/tal og statistik/.

Afsnit 1: Hvordan er skatteindtægterne fordelt?

Det skønnes, at vi i Danmark i 2007 vil opkræve ca. 812 mia. kr. i skatter og afgifter (skøn pr. december 2006). Dette beløb stammer fra mange forskellige skattekilder, herunder personskatter, boligskatter, selskabsskatter og diverse afgifter. I nedenstående diagram er fordelingen af de forskellige typer af skatter og afgifter gengivet.

Figur 1. De samlede skatter og afgifter i 2007 fordelt på skattearter

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriets Økonomiske Redegørelse, december 2006.

Indkomstskatter

Ca. 52 procent af de samlede skatteindtægter stammer fra indkomstbeskatningen som bl.a. består af lønindkomst, renter, udbytter, ejendomsværdiskat, arbejdsmarkedsbidrag mv. Indkomstskatterne udgør derved en væsentlig del af de samlede offentlige indtægter. Hovedparten af indtægterne stammer dog fra beskatning af personlig indkomst der isoleret udgør ca. 41 pct. af de samlede indtægter hvorimod arbejdsmarkedsbidrag og ejendomsværdiskat kun udgør ca. 11 pct. af de samlede indtægter.

Både personer og selskaber betaler indkomstskat

Virksomheder betaler en noget lavere skat end private personer. Indtægterne fra selskabsskatter mv. udgør således ca. 7 pct. af de samlede indtægter. Det skyldes ikke mindst ønsket om at tiltrække virksomheder til Danmark. Selskabsskatten i Danmark er lidt højere end gennemsnittet i EU, men er over en årrække faldet markant (fra 50 til 28 pct.). Hvis danske selskaber skulle betale mere i skat, ville mange afholde sig fra at investere i danske virksomheder. Gevinsten ved investeringen ville ikke være stor nok. Færre investeringer i danske virksomheder vil på længere sigt udmønte sig i lavere lønninger til de ansatte i virksomhederne. Selskabsskatten er således også en skat på arbejdskraften og ikke kun på kapitalen.

Afgifter på forbrug

Der betales i Danmark 25 pct. moms af stort set alle varer og tjenesteydelser. Der er f.eks. moms på alle dagligvarer, tøj, biler mv. og på alle håndværkerregninger. Enkelte varer og tjenesteydelser er dog fritaget fra moms. Det drejer sig om f.eks. aviser, sundhedssektoren, bankydelser mv. Disse virksomheder betaler i stedet *lønsafgift*, som er en afgift der lægges på den samlede lønsum.

Hvor meget man betaler i moms, afhænger af, hvor stort et forbrug man har. Indtægterne fra moms udgør ca. 21 procent af de samlede indtægter.

Der pålægges endvidere en række andre forbrugsafgifter på forskellige varer og ydelser som f.eks. afgifter på vin, øl, spiritus og tobak og el, vand og varme. Nogle af disse afgifter er "rene" forbrugsafgifter med det ene formål, at indbringe et provenu til staten mens andre afgifter er miljøafgifter, der ydermere har til formål at regulere forbruget. Et eksempel på dette er f.eks. energiafgifterne eller emballageafgiften.

Udviklingen i fordelingen af skatteindtægterne

De progressive personskatter til staten er aflastet de sidste 10-15 år, skattegrundlaget er blevet bredere, og der er lagt større vægt på arbejdsmarkedsbidrag og grønne afgifter på miljøbelastende forbrug. Dette fremgår af tabel 1, hvor den samlede beskatning i perioden 1983 til 2007 er fordelt efter skattearter.

Den statslige personskats andel af de samlede skatter er fra 1983 til 2006 mere end halveret fra ca. 24 pct. til under 11 pct. Til gengæld er bidragene til arbejdsmarkedsfonden øget, således at de i 2006 udgør ca. 9 pct.

Som følge af kommunalreformen og finansieringsreformen på det kommunale område, der træder i kraft fra 1. januar 2007, sker der en strukturel ændring i fordelingen af indkomstkatterne mellem staten og kommunerne. Med amternes nedlæggelse ophæves amtsskatten. I stedet indføres et statsligt sundhedsbidrag på 8 pct., mens den resterende del af amtsskatten udskrives af kommunerne. Som led i finansieringsreformen overføres endvidere skatten af begrænset skattepligtige fuldt ud til staten. Den meget store stigning i personskatten til staten fra 2006 til 2007 skal ses i dette lys. Der sker en tilsvarende nedgang i de kommunale skatter.

Tabel 1. Udviklingen i skattestrukturen i Danmark 1983 - 2007 (udvalgte år)

Pct.	1983	1986	1993	1994	1997	1998	2002	2004	2005	2006*	2007*
Personskat til staten ¹⁾	24,2	23,3	24,6	20,1	15,3	13,6	11,7	10,5	10,2	10,7	18,5
Personskat til kommuner, kirke og amter ¹⁾	28,0	24,7	28,0	28,4	28,7	29,1	31,0	29,8	28,9	29,8	22,3
Arbejdsmarkedsbidrag	0,0	0,0	0,0	5,4	8,7	8,9	9,3	9,0	8,6	9,1	9,1
Sociale bidrag ²⁾	3,9	3,0	3,2	3,2	3,1	3,1	2,5	2,4	2,2	2,2	2,2
Ejendomsskatter, ejendomsværdiskat ³⁾	2,2	1,9	2,4	2,2	2,0	2,0	3,9	3,8	3,6	3,8	3,7
Realrenteafgift/pensionsafkastskat	0,0	2,3	3,3	3,0	2,3	1,7	0,2	3,2	4,1	0,1	0,8
Erhvervsskatter	2,9	6,2	4,3	4,1	5,2	5,6	6,0	6,4	7,3	8,0	7,3
Moms og lønsumsafgift	21,1	19,4	20,1	19,8	20,1	20,2	20,6	20,5	20,7	21,7	21,9
Grønne afgifter	7,4	9,7	7,3	8,2	9,3	9,8	9,9	9,5	9,4	9,7	9,5
Øvrige afgifter af varer og tjenester	7,1	6,8	4,0	3,6	3,3	3,8	2,8	2,8	2,9	2,9	2,6
Andre skatter og afgifter ⁴⁾	3,2	2,7	2,8	2,1	1,9	2,2	2,2	2,1	2,0	2,1	2,1
I alt, pct.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Samlede skatter og afgifter, mia. kr.	238,0	338,2	439,4	481,5	555,9	579,0	658,5	718,3	773,2	783,9	809,2

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse december 2006.

Anm.: Tallene efter 2000 er baseret på de nye reviderede nationalregnskabstal fra Danmarks Statistik.

1. I 2007 er amtsskatten ophævet. I stedet opkræves en lidt højere kommuneskat til de nye større kommuner, som har overtaget en del af amternes opgaver, og et statsligt sundhedsbidrag på 8 pct.

2. ATP, A-kasse, m.v. Fra 1999 er tallet inkl. efterlønsbidrag.

3. Tidsserien er ikke sammenlignelig før og efter 2000. Tallene er ekskl. skat af lejeværdi i 1983-1999 men inkl. ejendomsværdiskat fra 2000.

4. Formueskat, arve- og gaveafgift, gebyrer mv.

Momsens og afgifternes andel har siden først i 90'erne ligget omkring 32-33 pct.

Provenuet af realrenteafgiften, der fra 2000 afløstes af pensionsafkastskatten har svinget meget som følge af de store kursudsving på pensionskassernes aktiebesiddelser. Pensionsafkastbeskatningens andel af de samlede skatter og afgifter skønnes således i 2002 at være ubetydelig som følge af modregning af fremført negativ skat fra 2001. Andelen er gradvist steget til et meget højt niveau i 2005. I 2006 og 2007 forventes pensionsafkastskatten igen at falde kraftigt.

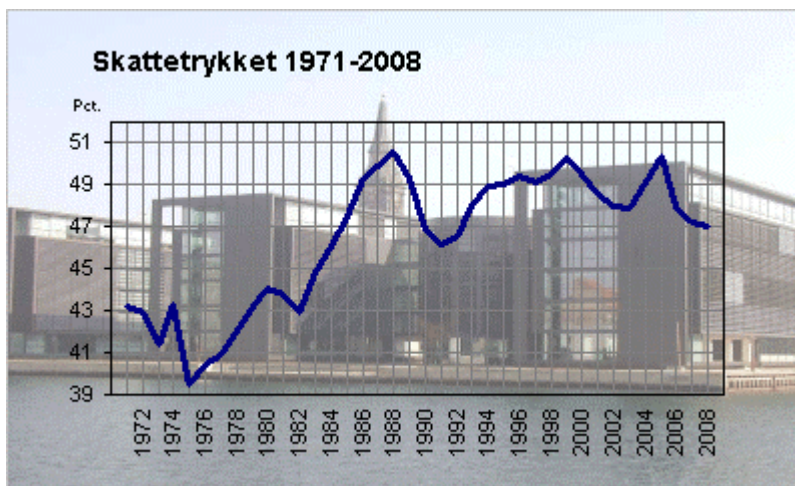
Erhvervsskatternes andel har været stigende siden starten af 90'erne, hvilket bl.a. skyldes højkonjunktoren lidt inde i 90'erne og igen i de seneste år.

Skattetryk

Skattetrykket er et udtryk for de samlede indtægter fra skatter og afgifter til staten målt i forhold til om det samfundet årligt producerer (BNP). Skattetrykket skønnes i 2007 til at være ca. 47,2 pct., jf. figur 2. I 2005 skønnes skattetrykket at være 50,4. Det er især pensionsafkastskatten, som er meget afhængig af udviklingen på aktiemarkedet og i renteniveauet, der bidrog til et stigende skattetryk fra 2003 til 2005. Også provenuet fra selskabsskatterne var i 2005 højere end sædvanligt, bl.a. som følge af stigninger i olieprisen.

Skattetrykket forventes at falde til 48,0 pct. af BNP i 2006 og 47,0 pct. af BNP i 2008. Det er især et forventet fald i provenuet fra pensionsafkastskatten, der reducerer skattetrykket. Skattestoppet bidrager også til, at skattetrykket forventes at falde frem mod 2008.

Figur 2. Skattetrykket i Danmark fra 1971 til 2008

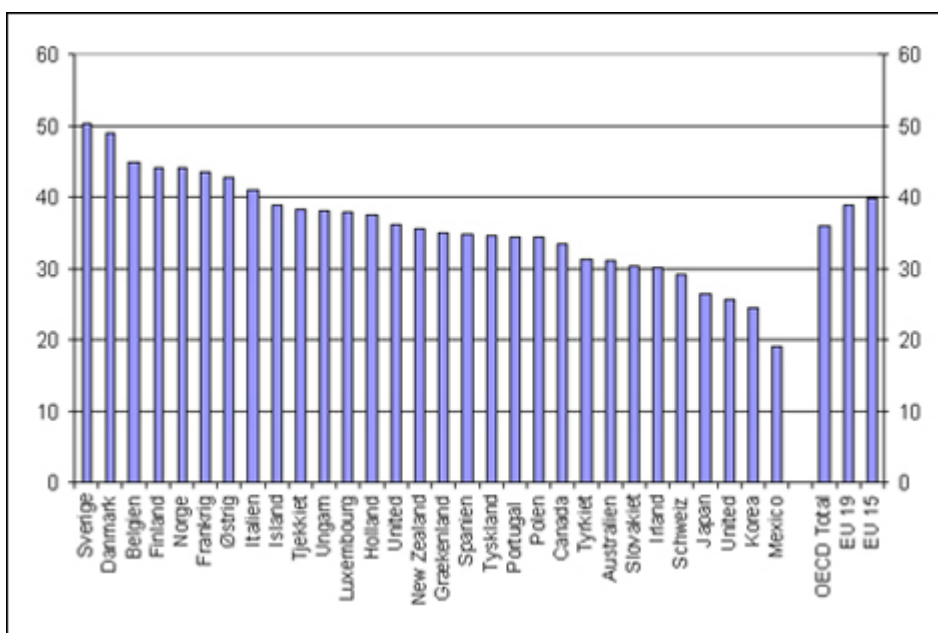

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriets Økonomiske Redegørelse, december 2006.

Skatten i Danmark sammenlignet med andre lande

Skattetrykket i Danmark er ganske højt sammenlignet med andre lande, jf. figur 3. Kun Sverige havde i 2004 et højere skattetryk end Danmark.

Figur 3. Skattetrykket i pct. af BNP i Danmark og de øvrige OECD-lande, 2004

Kilde: Revenue Statistics 1965-2005, OECD november 2006.

Det traditionelle mål for skattetrykket påvirkes af en række tekniske forhold som ikke reelt set udgør en del af skattebelastningen i samfundet. Det drejer sig bl.a. om den skattemæssige behandling af overførselsindkomster, skattebetalinger fra det offentlige til sig selv, betalingsforskydninger knyttet til pensionsopsparing og selskabsskat samt skatternes fordeling på direkte og indirekte skatter.

I sammenligning med andre lande, vil skattetrykket i Danmark f.eks. blive overvurderet, fordi der betales skat af overførselsindkomster. Beskatningen af overførselsindkomsterne medfører således en beskatning af indkomst, som ikke indgår i målet for produktionen i samfundet (BNP). Tilsvarende bør de offentlige skattebetalinger heller ikke medregnes i skattetrykket, da disse skatter ikke giver anledning til en skattebelastning for hverken personer eller virksomheder.

I modsat retning trækker imidlertid, at afgifterne indgår i opgørelsen af BNP. Da afgifter ikke udgør en del af indkomstgrundlaget for skatter vil det traditionelle skattetryk derfor undervurdere skattebelastningen.

Skattetrykket vil således blive påvirket ved forskydninger i balancen mellem skatter og afgifter i den samlede skattebetaling. Disse forskydninger kan skyldes f.eks. ændringer i forbrugskvoter, konjunkturer eller lovændringer.

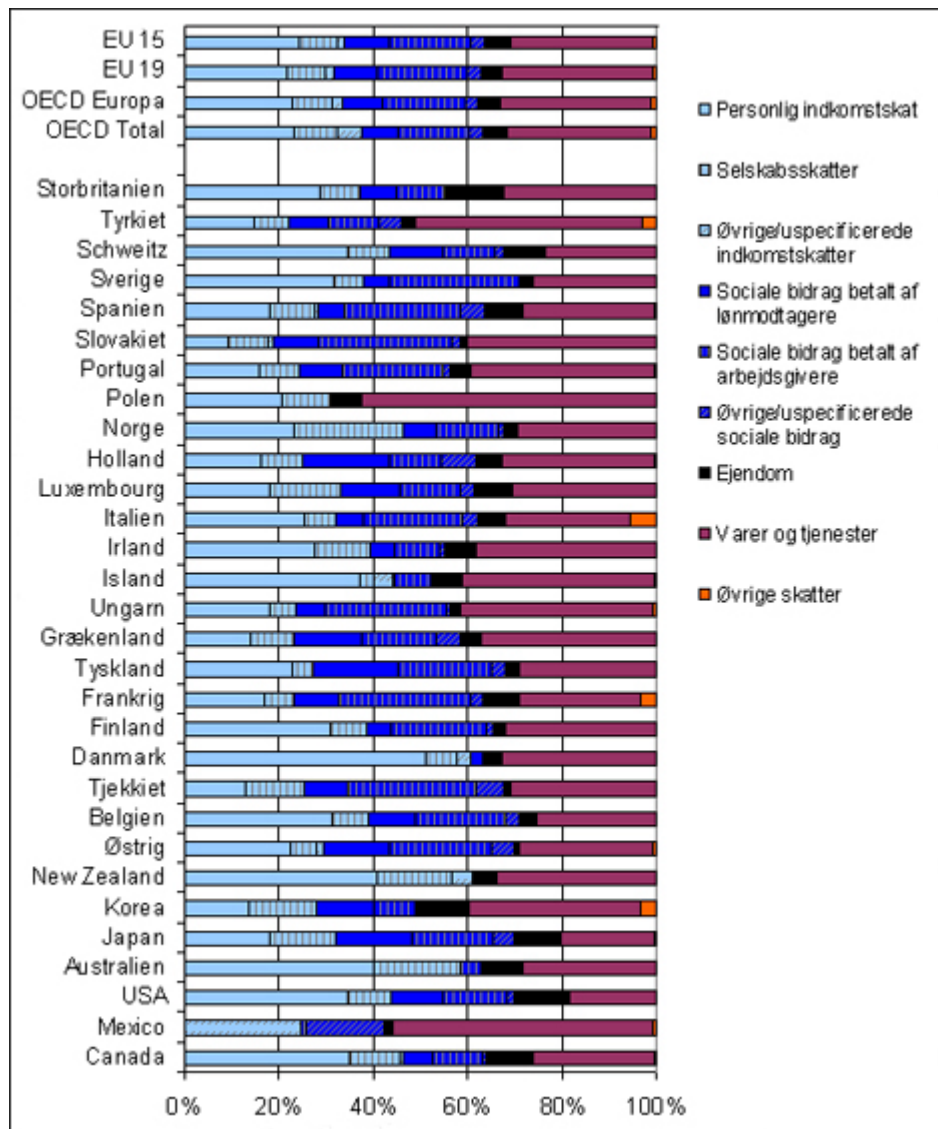
Danmark er det land i OECD, hvor de personlige indkomstskatter udgør den største andel af de samlede skatter og afgifter, jf. figur 4.

Det skal dog ses i sammenhæng med, at vi i Danmark i modsætning til de fleste andre lande ikke lægger særlig stor vægt på sociale bidrag til finansiering af velfærdssamfundet. Indkomstskatter og social bidrag er i praksis samme type skat. Om skatten opkræves som en indkomstskat eller som et bidrag betalt af enten arbejdsgiveren eller lønmodtageren har ingen betydning for, hvem der bærer skattebyrden i sidste ende – det man kalder skattens incidens. Sociale bidrag betalt af arbejdsgiveren bliver således overvæltet på lønmodtageren i form af lavere bruttoløn.

Lægger man indkomstskatter og sociale bidrag sammen, ser, man at skatterne på indkomst i Danmark (de lyseblå og mørkeblå områder) udgør en andel af de samlede skatter og afgifter, der er meget lig gennemsnittet blandt landene i EU og OECD.

De andre EU- og OECD-lande opnår dog i gennemsnit en lidt større andel af deres skatteprovenu fra ejendomsskatter end vi gør i Danmark.

Figur 4. Skattestrukturen i Danmark og de øvrige OECD-lande

Kilde: Revenue Statistics 1965-2005, OECD november 2006.

Afsnit 2: Hvordan beskatter vi indkomst?

2.1. Progression i indkomstkatten

Hvordan er progressionen gennemført i praksis?

Det danske skattesystem er progressivt. Det betyder, at skatten af den sidst tjente krone er højere end skatten af den først tjente krone. I praksis er progressionen gennemført ved, at de laveste indkomster alene betaler kommunale skatter og bundskat til staten, de lidt højere indkomster tillige mellemskat af den øverste del af indkomsten og de højeste indkomster både kommune-, bund-, mellem- og topskat. Skatterne skal således betales, når indkomsten overstiger de respektive skatters bundfradrag, der for kommune- og bundskattens vedkommende benævnes personfradraget, for mellemskatten mellemskattegrænsen og for topskatten topskattegrænsen.

Alle har et personfradrag. Hvis man ikke har større indkomst end sit personfradrag, skal man slet ikke betale indkomstskat. (Er indkomsten tjent ved erhvervsarbejde skal der dog altid betales arbejdsmarkedsbidrag, jf. afsnit 4.3.). Personfradraget er på 39.500 kr. For unge under 18 år er personfradraget 29.300 kr.

Har man en indkomst, der er større end personfradraget, betaler man *kommuneskat* og *bundskat* af det overskydende beløb.

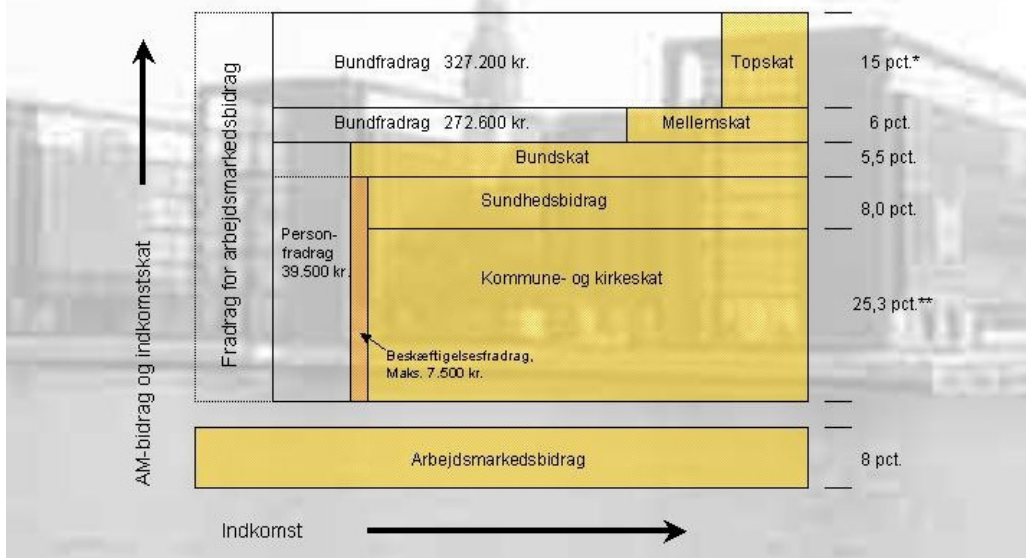
Alle får altså også et bundfradrag i mellemskatten. Først når indkomsten overstiger 272.600 kr., skal man tillige betale mellemskat af det overskydende beløb. Omkring hver fjerde af de danske skatteydere betaler mellemskat.

Topskat skal kun betales af indkomst over 327.200 kr. Hver femte skatteyder betaler topskat.

Den gennemsnitlige skatteyder har en personlig indkomst på ca. 214.000 kr.

Nedenfor er vist, hvordan skatten stiger i takt med indkomstens størrelse.

Indkomstbeskatningen i 2007

* 15,0 pct. før evt. reduktion for skattelfot (14,94 pct. i en gennemsnitskommune i 2007).

** Skattesatsen i en gennemsnitskommune i 2007. Skattesatsen varierer fra ca. 22 pct. i den billigste til ca. 27 pct. i landets dyreste kommune.

2.2. Fradrag for pensionsindskud

Indskud på private pensionsordninger kan trækkes fra ved opgørelsen af den personlige indkomst. I princippet er sådanne indskud helt private udgifter, som ikke vedkommer skatten. Man har for eksempel ikke fradragsret ved andre former for opsparing.

Men man har ønsket at tilskynde skatteyderne til at spare op til deres pension. Tilskyndelsen skal sikre en samlet større opsparing i samfundet. For den enkelte sikrer opsparingen, at der sker en bedre fordeling af forbruget over hele livsforløbet, og samtidig en større forbrugsmulighed efter pensioneringen.

Modstykket til fradragsret på indbetalingstidspunktet er, at man bliver beskattet, når pensionsopsparingen udbetales.

Tilsammen var der ved udgangen af 2005 opsparet godt 2.155 mia. kr. på private pensionsordninger.

2.3. Hvem skal betale indkomstskat i Danmark?

Skattereglerne bestemmer, i hvilke tilfælde man skal betale skat i Danmark.

Bopæl i Danmark

Hvis man bor i Danmark, bliver alle ens indtægter også beskattet her. Det vil sige, at også indkomst fra udlandet som udgangspunkt er skattepligtig i Danmark og efter danske regler. Man er med andre ord *fuldt skattepligtig*.

Bopæl i Danmark er altså ensbetydende med skattepligt hertil. Hvis man for eksempel arbejder i udlandet, og både har bolig i udlandet og i Danmark, kan det være svært at afgøre, om man skal beskattes det ene eller det andet sted. Ofte vil det dog være sådan, at det er det sted, hvor familien befinder sig, der vil være den egentlige bopæl.

Ophold i Danmark

Ikke bare bopæl, men også et længerevarende ophold i Danmark kan begrunde, at man skal beskattes af alle sine indtægter her. Et ophold må strække sig over mindst seks sammenhængende måneder for at være længerevarende.

Man kan også fortsat være skattepligtig i Danmark, selvom man for eksempel er sømand om bord på et skib eller udsendt af en dansk myndighed.

Skatteflugt

Skatteflugt er en trussel mod det danske skattegrundlag. For at komme skatteflugten til livs er der skatteregler, som sikrer, at man ved *fraflytning* for eksempel kommer til at betale skat af gevinster, som er oparbejdet, mens man har boet i Danmark. Ejer man eksempelvis en post aktier, bliver man ved fraflytningen beskattet, som om aktierne var blevet solgt på fraflytningstidspunktet. Der kan dog gives henstand med skatten.

Anden forbindelse til Danmark

Selvom man ikke har bopæl i Danmark, kan man alligevel være underlagt dansk beskatning.

Bor man i udlandet, og ejer for eksempel en udlejningsejendom eller en virksomhed i Danmark, bliver man beskattet af indtægterne herfra efter danske regler. Man er dermed *begrænset skattepligtig* til Danmark. Det vil sige, at man ikke betaler dansk skat af alle sine indtægter, men alene af nogle af de indtægter, som stammer fra Danmark.

Et helt specielt regelsæt gælder for *grænsegængere*, det vil sige personer, der bor i udlandet, men som arbejder i Danmark. Regelsættet er rettet mod mennesker, der for eksempel arbejder i København, men som hver dag tager broen fra Malmø, hvor de bor. Grænsegængerreglerne gælder også for pensionister og efterlønsmodtagere.

Samspil med skatteregler i andre lande

De danske skatteregler spiller på mange måder sammen med skattereglerne i andre lande. I andre lande kan man meget vel have andre regler for, hvornår en indkomst skal beskattes det ene eller det andet sted.

Det kan i nogle tilfælde betyde, at både Danmark og et andet land mener at have retten til at beskatte samme indkomst. For at forebygge dobbeltbeskatning i disse tilfælde har Danmark indgået dobbeltbeskatningsaftaler med andre lande. I sådanne aftaler bliver det fastlagt, hvornår indkomsten skal beskattes efter danske skatteregler, og hvornår det er et andet land, som har beskatningsretten.

Med indgåelse af dobbeltbeskatningsaftaler tager man højde for, at både borgere og virksomheder optræder mere og mere internationalt.

2.4. Hvordan opgør man den skattepligtige indkomst?

Det grundlæggende princip for opgørelsen af den skattepligtige indkomst har siden begyndelsen af 1900-tallet været *nettoindkomstprincippet*.

Når man opgør den skattepligtige indkomst, tager man først alle indtægterne og fratrækker derefter alle udgifterne. På den måde fremkommer den nettoindkomst, som skal beskattes.

En almindelig lønmodtager har for eksempel udgifter til fagforening og a-kasse, indbetalinger på pensionsordninger og måske renteudgifter af gæld i parcelhuset eller til et billån, som bliver fratrukket ved opgørelsen af indkomsten.

Nettoindkomst og bruttoindkomst

Nettoindkomstprincippet gælder ikke altid. Statsskatter og arbejdsmarkedsbidrag opkræves eksempelvis af bruttoindkomsten - altså indkomsten uden fradrag.

Udviklingen er siden skattereformen i 1987 og indtil 2001 gået i retning af, at ændrede skatteregler i større omfang beskatter *bruttoindkomsten* dér, hvor skatten er progressiv. Eller sagt på en anden måde, så har de ændrede skatteregler gradvist fjernet muligheden for at trække udgifter fra i den indkomst, der bliver progressivt beskattet.

Virkingen heraf er, at fradragene efterhånden har fået samme skatteværdi for alle skatteydere og ikke længere er afhængig af indkomstens størrelse. Fradragenes værdi tager ikke længere hensyn til progressionen i indkomstbeskatningen.

Forskellige indkomstgrundlag

Men at sikre alle samme skatteværdi af et fradrag kan ikke gøres på nogen enkel måde i et progressivt skattesystem. Fravigelsen af nettoindkomstprincippet er derfor til dels sket på bekostning af ønsket om et enkelt skattesystem.

Det er blandt andet sket ved, at der er indført forskellige *indkomstgrundlag*, der bliver beskattet hver for sig og med forskellige skatteprocenter.

Indkomsten bliver i dag - som vist nedenfor - opdelt i *personlig indkomst*, *kapitalindkomst* og *aktieindkomst*. Dertil kommer et særligt indkomstgrundlag, der danner grundlag for *arbejdsmarkedsbidrag*.

Indkomstgrundlagene	
Personlig indkomst	<p>Indkomstarter der medregnes til personlig indkomst: Løn, overskud af virksomhed, honorarer, frynsegoder, folkepension, dagpenge, efterløn, SU, privat pension, underholdsbidrag mv.</p> <p>Fradrag der kan foretages ved opgørelsen af personlig indkomst: Arbejdsmarkedsbidrag, driftsudgifter for selvstændigt erhvervsdrivende, indbetalinger til pensionsopsparing (<i>enten ved fradrag på selvangivelsen eller ved bortseelsesret^{*)} for de arbejdsgiveradministrerede indbetalinger</i>) mv.</p>
Kapitalindkomst (Kapitalindkomsten opgøres som et nettobeløb)	<p>Indkomstarter der medregnes til kapitalindkomst: Renteindtægter, kapitalafkast fra virksomhed.</p> <p>Fradrag der kan foretages ved opgørelsen af kapitalindkomst: Renteudgifter mv.</p>
Ligningsmæssige fradrag	<p>Fradrag der kun kan foretages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst: Befordringsfradrag, kontingenter til fagforening, A-kasse og efterløn, underholdsbidrag til børn eller tidligere ægtefælle, havdagsfradrag for erhvervsfiskere, standardfradrag for dagplejere, indskud på etableringskonto, gavefradrag mv.</p> <p>Beskæftigelsesfradraget indført i 2004 beregnes som 2,5 pct. af grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget fratrukket evt. indskud på private pensionsordninger. Beskæftigelsesfradraget kan i 2007 højst udgøre 7.500 kr.</p>
Skattepligtig indkomst	<p>Skattepligtig indkomst udgør nettobeløbet af samtlige indkomster og fradrag, dvs:</p> <p style="text-align: center;">Personlig indkomst + / ÷ Kapitalindkomst ÷ Ligningsmæssige fradrag = Skattepligtig indkomst</p>
Grundlag for arbejdsmarkedsbidrag	Lønindkomst, overskud af virksomhed der er personlig indkomst, indkomst som medarbejdende ægtefælle, værdi af personalegoder m.v.
Aktieindkomst	<p>Indkomstarter der medregnes til aktieindkomst: Aktieudbytte og aktieavancer</p> <p>Fradrag der kan foretages ved opgørelsen af aktieindkomst: Tab ved salg af unoterede aktier. Tab på børsnoterede aktier kan alene modregnes i udbytter og gevinster fra andre børsnoterede aktier, jf. afsnit 7.2.</p>

*) Indskud til pensionsopsparing der foretages direkte af arbejdsgiveren før beregning af skat og lønudbetaling.

1987-skattereformen

1987-skattereformen sigtede på at øge lysten til at spare op frem for at stifte gæld. Den gik meget direkte på at reducere værdien af rentefradraget for de højeste indkomster. Det skete ved at indføre *kapitalindkomst* som et særskilt indkomstgrundlag, hvor indkomsten blev beskattet med en lavere skattesats.

Efter 1987-skattereformen skulle kapitalindkomsten opgøres som et samlet beløb af indkomster og fradrag. Hvis renteudgifterne eksempelvis var større end renteindtægterne, var *nettokapitalindkomsten* negativ. Var renteudgifterne mindre end de positive beløb, blev *nettokapitalindkomsten* positiv. Man indførte altså et nettoindkomstprincip, som isoleret kun gjaldt for kapitalindkomst.

Samtidig fjernede man muligheden for at trække negativ nettokapitalindkomst fra i de progressivt beskattede indkomster. Fra og med 1987 kunne renteudgifter således kun trækkes fra i den skattepligtige indkomst.

Meget store renteudgifter kunne altså ikke længere bruges til at tage toppen af indkomstkatten.

1993-skatteomlægningen

Med 1993-skatteomlægningen faldt værdien af rentefradraget yderligere i perioden 1994-1998.

Man fastholdt princippet i 1987-reformen om, at kapitalindkomst skal opgøres for sig efter et nettoprincip, og at negativ nettokapitalindkomst ikke skal kunne trækkes fra i topskatten. Faldet i skatteværdien af rentefradraget skyldtes derfor alene nedsættelsen af indkomstkatterne samtidig med indførelse af arbejdsmarkedsbidraget.

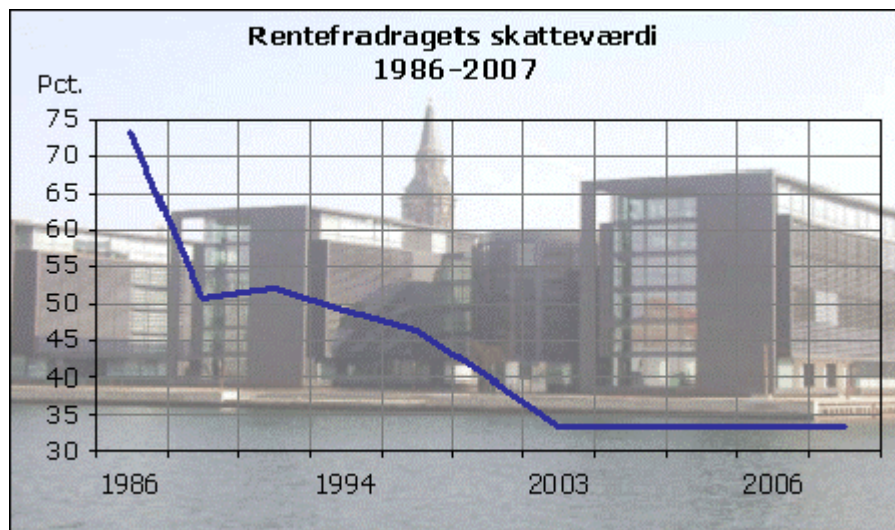
For højtloønnede betød det et fald i rentefradragets værdi til ca. 46 pct. De højtloønnede opnåede dog samtidig et fald i skatten af den sidst tjente krone på 10 pct. point. Eller ca. 6 pct. point, når der tages højde for arbejdsmarkedsbidraget.

1998-skattejusteringen (Pinsepakken)

Skattejusteringen i 1998 betød en fortsat nedsættelse af skatteværdien af rentefradraget. Med justeringerne kan negativ nettokapitalindkomst fra 2001 heller ikke trækkes fra ved opgørelsen af bundskatten. Man kan herefter kun trække renteudgifter fra ved beregning af kommuneskatterne.

Det betyder for alle skatteydere, at rentefradraget nu har en værdi på ca. 33 pct.

Udviklingen i rentefradragets skatteværdi.

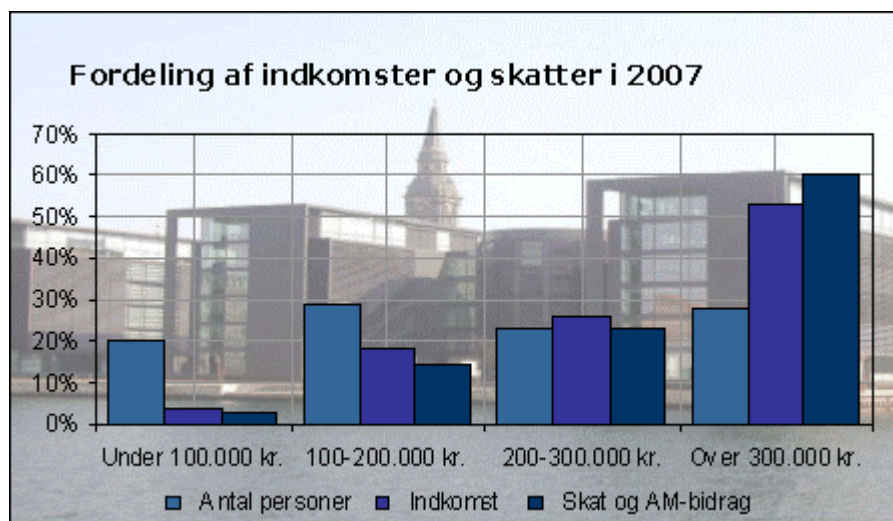
Lavere skat på arbejde og Forårspakken 2004

Fra 2004 blev der indført et beskæftigelsesfradrag på 2,5 pct. af arbejdsindkomsten op til mellemskattegrænsen. Fradraget kan højst udgøre 7.500 kr. Det gives som et ligningsmæssigt fradrag til alle erhvervsaktive. Fradragsværdien er derfor ca. 33

pct. Formålet med fradraget er at give ledige og personer uden for arbejdsstyrken et incitament til at komme i beskæftigelse - samt at fastholde dem, der er i beskæftigelse. Ligeledes giver fradraget erhvervsaktive under mellemskattegrænsen et incitament til at yde en ekstra indsats.

Omfordeling via indkomstskatten

Som det fremgår af figuren nedenfor, har vi et skattesystem, hvor personer med høje indtægter bliver beskattet hårdere end personer med lave indtægter.

Figuren viser, at de ca. 20 pct. af skatteyderne, der havde de laveste indkomster, kun tjente ca. 3 pct. af de samlede indkomster og tegnede sig for knap 3 pct. af den samlede indkomstskat. Omvendt viser figuren, at den fjerdedel af skatteyderne, der havde de højeste indkomster, tjente lidt over halvdelen af de samlede indkomster og betalte ca. 60 pct. af de samlede indkomstskatter.

2.5. Hvordan beregner man indkomstskatten?

Når man skal regne ud, hvad man skal betale i indkomstskat, kan det blive lidt besværligt. Her spiller reglerne om kommuneskat, bundskat, mellemskat og topskat mv. sammen med reglerne om opgørelsen af indkomsten i forskellige indkomstgrundlag.

Mange interesserer sig ikke for selve teknikken i skatteberegningen, eller har brug for at kende den i detaljer. Mange er mest interesseret i, at skattevæsenet bruger de rigtige tal, når det beregner skatten. Men både forskuds- og årsopgørelsen fra skattevæsenet er så detaljeret, at man her kan se, hvordan skatten bliver beregnet.

Skatteberegningen - et eksempel

Nedenfor er vist, hvordan man først opgør indkomsten, og derefter beregner de forskellige former for indkomstskat.

Udgangspunktet er en lønmodtager med renteudgifter på et huslån, og som har fradrag for indbetalinger til fagforening og A-kasse. Lønmodtageren tjener 375.000 kr. om året.

Principperne for skatteberegningen i 2007

		Kr.	Kr.
INDKOMSTOPGØRELSE:			
Lønindkomst	(1)	375.000	
Arbejdsmarkedsbidrag (8,0 pct. af lønindkomsten)	(2)	30.000	
Personlig indkomst	(3)=(1)÷(2)	345.000	345.000
Kapitalindkomst (opgøres som nettobeløb af indtægter og udgifter)	(4)		÷ 35.000
Ligningsmæssige fradrag (eks. A-kasse og befordringsfradrag)	(5)		12.500
Beskæftigelsesfradrag	(6)=2,5 % af (1), maks. 7.500 kr.		7.500
Skattepligtig indkomst	(7)=(3)+(4)÷(5)÷(6)		290.000
SKATTEBEREGNING:			
Skat til kommune og kirke:			
Skattepligtig indkomst		290.000	
÷ personfradrag		÷ 39.500	
25,3 pct. (<i>gennemsnitskommune</i>)		0,253 x 250.500	63.377
Sundhedsbidrag til staten:			
Skattepligtig indkomst		290.000	
÷ personfradrag		÷ 39.500	
8,0 pct.		0,08 x 250.500	20.040
Bundskat til staten:			
Personlig indkomst (+ evt. positiv nettokapitalindkomst)		345.000	
÷ personfradrag		÷ 39.500	
5,48 pct.		0,0548 x 305.500	16.741
Mellemskat til staten:			
Personlig indkomst (+ evt. positiv nettokapitalindkomst)		345.000	
÷ bundfradrag i mellemskat		÷ 272.600	
6,0 pct.		0,06 x 72.400	4.344
Topskat til staten:			
Personlig indkomst (+ evt. positiv nettokapitalindkomst)		345.000	
÷ bundfradrag i topskat		÷ 327.200	
15,0 pct. ÷ skatteloftsnedslag på 0,08 pct.*		0,1492 x 17.800	2.656
Indkomstskat			107.158
Arbejdsmarkedsbidrag			30.000
I alt indkomstskat og arbejdsmarkedsbidrag			137.158

Anm.: Beløbsgrænser og skattesatser gælder for 2007. Kommuneskatteprocenten svarer til den samlede skatteprocent til kommune og kirke i en gennemsnitskommune.

*) Skatteloftet er på 59 pct. og nedslaget udgør den del af summen af skatteprocenterne til kommunen og staten, der samlet overstiger 59 pct. Kirkeskatten er ikke omfattet af skatteloftet. I gennemsnitskommunen i 2006 udgør nedslaget 0,08 pct. (24,6 pct. + 8,0 pct. + 5,48 pct. + 6,0 pct. + 15,0 pct. ÷ 59,0 pct. = 0,08 pct.)

Beregningen af indkomstskatten starter i eksemplet med, at man har en lønindkomst, hvor der bliver trukket 8 pct. i arbejdsmarkedsbidrag.

Tilbage har man det indkomstgrundlag, der kaldes *personlig indkomst*.

For at kunne opgøre den samlede *skattepligtige indkomst*, trækker man derefter renteudgifterne - *den negative nettokapitalindkomst* - fra. Hvis lønmodtageren i stedet for store renteudgifter havde haft betydelige renteindtægter og dermed en *positiv nettokapitalindkomst*, skulle den være lagt til.

Samtidig trækkes også lønmodtagerens indbetalinger til fagforening og A-kasse fra. Og endelig fratrækkes beskæftigelsesfradraget, som blev indført i 2004. Beskæftigelsesfradraget beregnes som 2,5 pct. af grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget. Det kan dog højst udgøre 7.500 kr. Lønmodtagerfradragene og beskæftigelsesfradragene er dem, der står anført som *ligningsmæssige fradrag*.

Når den personlige indkomst er fundet, og den negative nettokapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag er trukket fra, når man frem til størrelsen af den skattepligtige indkomst.

Man betaler skat af den skattepligtige indkomst til kommunen, amtet og kirken. Kirkeskat betales kun, hvis man er medlem af Folkekirken. Det er ca. 85 pct. af alle danskere.

Bundskatten betales af den personlige indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst. Inden man beregner de kommunale skatter og bundskatten, trækker man personfradraget fra.

Mellemskat og topskat til staten betaler man af den personlige indkomst. Her trækker man ikke personfradraget fra, men i stedet bundfradragene på henholdsvis 272.600 kr. og 327.200 kr.

Rentefradraget og de ligningsmæssige fradrag betyder altså ikke noget for, hvor meget man skal betale i bundskat, mellemskat og topskat. Det er som nævnt fradrag, som man kun har glæde af ved beregningen af de kommunale skatter.

Selvom topskatten er på 15 pct., er det ikke i alle landets kommuner, at man kommer til at betale alle 15 pct. Det skyldes, at der gælder et skatteloft på 59 pct. Skatteloftet betyder, at ingen skal betale mere end 59 øre af den sidst tjente krone eksklusiv kirkeskat og arbejdsmarkedsbidrag. Da kommuneskatten i mange kommuner er så høj, at topskatteydere kommer til at betale mere end de 59 pct., gives der et nedslag i topskatten. I 2007 ligger den samlede skatteprocent over skatteloftet i 63 af landets 98 kommuner.

Skatteberegningen fører i eksemplet til, at lønmodtageren skal betale omkring 36 pct. af sin indkomst på 375.000 kr. i skat til kommune, kirke og stat samt arbejdsmarkedsbidrag. Af beløbet går ca. halvdelen til kommunen.

2.6. Skatten skal betales, når pengene er der

Et andet gennemgående princip i indkomstbeskatningen er, at man betaler sin skat samtidig med, at man får sin løn eller pension.

De færreste skatteydere skal gå og huske på at få lagt penge til side til skatten. Skatten er trukket, når lønnen bliver udbetalt. Det mindsker samtidig det offentlige risiko for, at skatten aldrig bliver betalt.

Samtidig i beskatningen hænger også sammen med hensynet til, at dét med skatten helst skal være så let som muligt for den enkelte. Borgerne skal ikke spille en masse tid på at regne skatten ud, gå på posthuset for at indbetale skat eller på at føre lange og besværlige korrespondancer med skattevæsenet.

I de senere år er der derfor gjort meget for at gøre livet som skatteborger lettere. Godt hjulpet af den nye teknologi.

I dag har skattevæsenet de fleste oplysninger, som skal til for at beregne skatten for langt de fleste skatteydere. Fra arbejdsgiveren kommer der oplysninger om lønudbetalinger. Fra banken kommer oplysninger om renteindtægter og -udgifter. Fra pensionsinstitutter tilsendes oplysninger om ind- og udbetalinger på pensionsopsparing. Også A-kasser og fagforeninger indberetter oplysninger om betalinger til A-kasse, efterlønsbidrag og fagforeningskontingent direkte til skattemyndighederne.

Der er derfor ikke mange oplysninger, som den enkelte selv skal fremskaffe. De fleste kan nøjes med at kontrollere, at oplysningerne er korrekte. Hvis ikke oplysningerne er korrekte, kan mange rettelser og tilføjelser til forskudsregistrering og selvangivelse klares per telefon eller over internettet.

Afsnit 3: Familie, ægtefæller og børn

3.1. Familie, ægtefæller og børn

Ægtefæller og børn beskattes som udgangspunktet som enkeltpersoner og ikke som familie. Indtil 1970 var ægtefæller sambeskattet i mandens navn, ligesom det påhvilede manden at betale skatten. Kvinden havde dermed ikke selvstændig status i skattemæssig henseende. Børn under 15 år blev sambeskattet med deres forældre. Denne familiebeskatning vedrørte først og fremmest selve skatteberegningen.

Det meste af denne samlede beskatning af familien er i dag afskaffet.

Ægteskabet (og et registreret partnerskab) er dog stadig i visse tilfælde begunstiget af særlige skatteregler, ligesom børn i nogle henseender behandles særligt lempeligt skattemæssigt.

Med begunstigende særregler for beskatningen af ægtefolk anerkender og favoriserer man ægteskabet som et økonomisk fællesskab. Men samtidig vender enkelte særregler den anden vej og skal forebygge, at ægtefæller anvender deres økonomiske interessefællesskab til at nedbringe skatten. Tilsvarende at man ikke indenfor familien mellem forældre og børn flytter rundt på indkomster, så den samlede skattebetaling bliver mindre. Man skal hverken kunne bruge sin ægtefælle eller sine børn som led i skattetænkning.

3.2. Når ægtefæller lever sammen

Ægtefæller skal hver for sig opgøre deres skattepligtige indkomst, personlige indkomst, kapitalindkomst og aktieindkomst. De regler, der er beskrevet for ægtefæller i det følgende, gælder også for personer, der lever i et registreret partnerskab.

Fordeling af indtægter og udgifter mellem ægtefæller

Det er den ægtefælle, der har rådigheden over eller hæfter for en ting, et værdipapir eller et lån, som på selvangivelsen skal tage de indtægter og udgifter med, der er knyttet hertil.

Drejer det sig for eksempel om et hus, så er det den ægtefælle, der ejede huset, da de blev gift, som har rådigheden over det. Hvis huset er kommet til under ægteskabet, for eksempel som arv eller gave, er det modtageren, som har rådigheden.

På samme måde er det den ægtefælle, der har indtjent en ting til ægteskabet eller optaget et lån til køb af tingen, som har rådigheden over tingen eller hæfter for lånet.

I nogle tilfælde kan det ikke afgøres, hvem af ægtefællerne en indkomst vedrører. I de tilfælde skal hver ægtefælle medtage halvdelen af indtægten eller udgiften.

Beregning af skatten for ægtefæller

Som nævnt kan ægtefæller i mange tilfælde være bedre stillet end ugifte samlevende, når skatten skal beregnes.

Skattelovgivningen giver ægtefæller vidtgående muligheder for at udnytte forskellige bundgrænser mv. Ægtefællerne må dog være samlevende ved udløbet af indkomståret for at kunne drage nytte heraf.

Som ægtefælle har man mulighed for ved skatteberegningen at overføre en række bundfradrag til den anden ægtefælle, hvis man ikke selv kan udnytte dem. Et bundfradrag går på den måde ikke "til spilde". Den samlede skat, der skal betales, bliver på den måde mindre, end hvis man var to ugifte.

Man har samtidig som ægtefælle mulighed for at overføre et eventuelt underskud til den anden ægtefælle. Også dette bringer ægtefællernes samlede skat ned.

Muligheden for at overføre bundfradrag og underskud har naturligvis størst betydning i ægteskaber, hvor den ene ægtefælle har en stor indkomst, mens den anden har en lille eller ingen indkomst.

Eksempler på særregler for ægtefæller

Hvis eksempelvis en af ægtefællerne ikke har kunnet udnytte hele sit personfradrag, kan den resterende del overføres til den anden ægtefælle ved beregning af skatten. Dette tilgodeser for eksempel familier, hvor den ene er hjemmearbejdende, og derfor ikke har indkomst.

Også ved beregning af mellemskatten kan ægtefæller overføre den del af bundfradraget på 272.600 kr., som de ikke har kunnet udnytte. Dette er blandt andet til fordel for familier, hvor den ene har deltidsjob.

Ved beregning af topskatten er der imidlertid ikke adgang til, at en ægtefælle kan overføre nogen del af den anden ægtefælles ikke udnyttede bundfradrag.

Ved beregning af skatten af aktieindkomst kan den ægtefælle, som har en meget stor aktieindkomst, drage fordel af, at den anden ægtefælle måske ingen aktieindkomst har. Skatten på aktieindkomst er 28 pct. af indkomst under 45.500 kr., og dette beløb fordobles til 91.000 kr. for ægtefæller. Kun ægtefællernes samlede aktieindkomst over dette beløb beskattes med 43 pct. I alle andre tilfælde beskattes aktieindkomst over 45.500 kr. med 43 pct.

Hvis en ægtefælle for eksempel har underskud, kan den anden ægtefælle trække underskuddet fra i sin indkomst. Det kan være en fordel for ægtefæller, hvor den ene ægtefælle - eksempelvis i forbindelse med opstart af selvstændig virksomhed - har begrænsede indtægter, men til gengæld store fradragsberettigede udgifter.

Det samme gælder for eksempel, når en ægtefælle har underskud i sin personlige indkomst. Også her trækkes underskuddet fra i den anden ægtefælles personlige indkomst. Hvis der stadig er et negativt beløb tilbage, skal det modregnes i begge ægtefællers positive kapitalindkomst.

Det er dog ikke i alle tilfælde, at skatteberegningen favoriserer ægteskabet.

Ægtefæller skal ved beregning af topskat lægge deres samlede positive kapitalindkomst på toppen af indkomsten hos den ægtefælle, der har den højeste personlige indkomst.

Dette betyder, at ægtefæller ikke kan udnytte deres frihed til at flytte rundt på aktiver, til også at undgå topskat.

Medarbejdende ægtefælle

Hvis ægtefæller driver fælles virksomhed, skal virksomhedens indkomst fordeles mellem dem. Fordelingen er ikke afhængig af, hvem der formelt står som ejer af virksomheden men derimod af, hvem der står for driften af virksomheden.

Når vægten er lagt på driften frem for det formelle ejerskab, hænger det sammen med, at ægtefæller har en stor grad af frihed til at fordele aktiver mellem sig. Skattereglerne skal derfor værne mod, at ægtefællerne fordeler virksomhedens indkomst på en måde, der alene har til formål at nedbringe deres samlede skat. Derfor lægger man vægt på, hvem af ægtefællerne, der aktivt står for virksomhedens drift.

Hvis ægtefællerne ikke deltager på lige fod i virksomhedens drift, bliver kun en af ægtefællerne beskattet af virksomhedens indtægter. Det vil for eksempel være den ægtefælle, som har lagt det største arbejde i driften af virksomheden, eller som har den uddannelse, det kræver at drive virksomheden. Den anden ægtefælle kan enten beskattes som medarbejdende ægtefælle eller som lønmodtager, der har en løn aftale med virksomheden.

For at kunne blive beskattet som medarbejdende ægtefælle i en virksomhed, skal man dog deltage i driften i væsentligt omfang. Det kræver, at man arbejder i virksomheden mindst 3-4 timer om dagen.

Hvis kravet om væsentlig deltagelse er opfyldt, kan op til halvdelen af virksomhedens skattepligtige overskud før kapitalindtægter og kapitaludgifter, dog højst 202.000 kr., overføres til beskatning hos den medarbejdende ægtefælle.

Beskatning af en medarbejdende ægtefælle er typisk til gavn for mindre virksomheder for eksempel inden for landbruget.

En tredje mulighed foreligger for ægtefæller, der deltager ligeligt og i væsentligt omfang i driften af virksomheden. Hvis de begge i lige høj grad hæfter for virksomhedens forpligtelser, kan de vælge at opgjøre virksomhedens indkomst samlet. Når virksomhedens indkomst er opgjort, fordeler ægtefællerne overskuddet eller underskuddet fra virksomheden mellem sig. Herefter medregner de hver især deres andel af virksomhedens resultat. Fordelingen må ikke være tilfældig, men skal være sagligt begrundet i virksomhedens drift. Dette skal sikre, at ægtefæller, der deltager ligeligt i driften af en erhvervsvirksomhed, ikke stilles dårligere skattemæssigt, end før de blev gift.

Gaver mellem ægtefæller

Ægtefæller kan give hinanden gaver, uden at der skal betales gaveafgift eller indkomstskat heraf.

Når ægtefæller forærer eller sælger hinanden ting eller værdipapirer, har det ikke nogen virkning på skatten. Derimod har overdragelsen betydning for, hvem der fremover anses for at råde over eller hæfte for tingen eller værdipapiret. Det har dermed også betydning for, hvem der skal medregne indtægter og udgifter knyttet til tingen eller værdipapiret på selvangivelsen.

Hvis man overdrager noget til sin ægtefælle, skal man altså ikke opgøre en fortjeneste eller et tab ved overdragelsen. Den ægtefælle, som modtager tingen eller værdipapiret, bliver stillet som om han eller hun selv havde købt det på samme tidspunkt som den ægtefælle, der har overdraget det.

Ægtefæller har dermed en betydelig frihed til at flytte om på værdierne indenfor det økonomiske fællesskab.

Når skatten skal betales

På mange måder tager man altså hensyn til ægteskabet som et økonomisk fællesskab. Ægtefællerne kan derfor overføre visse fradrag og indkomster til hinanden for at gøre skatten mindre. Den ene ægtefælle kan bruge en ret, som den anden ikke har kunnet bruge fuldt ud. Man kan sige, at ægtefællerne indtræder i hinandens rettigheder.

Når skatten skal betales, indtræder ægtefællerne i hinandens pligter.

Hvis den ene ægtefælle ikke har betalt sin skat, kommer den anden ægtefælle til at betale den. Skattevæsenet skal dog først have prøvet at få pengene ind hos den ægtefælle, der ikke har betalt sin skat. Men hvis skattevæsenet ikke har kunnet inddrive pengene, hæfter den anden ægtefælle for skatten. Det gælder allerede fra det indkomstår, hvor man gifter sig.

Ønsket er naturligvis, at skyldige skatter til samfundet bliver betalt. Hvis flere hæfter for den samme skat, er der en større chance for, at skatten bliver betalt.

3.3. Skilsmisse og separation

I Danmark gennemføres der hvert år omkring 16.000 skilsmisser. Mange er inden skilsmissen igennem en separation. Når ægteskabet opløses ved separation eller skilsmisse, gælder de særlige regler for ægtefæller ikke længere.

Deling af boet

Der går ofte nogen tid fra separationen eller skilsmissen er officiel, til de separerede eller fraskilte får delt deres ting. I den tid sker der ingen ændring i hvad, der anses for at tilhøre hvem. Derfor beskattes parterne fortsat hver især af indtægter og udgifter efter den hidtidige fordeling af tingene.

Når delingen af boet er sket, bliver de hver især beskattet af indtægter og udgifter knyttet til de ting, de har fået med sig.

Selve delingen af boet udløser ikke skat. Der skal heller ikke betales gaveafgift. Det gælder også, selvom den ene har fået nogle ting med sig, som hidtil har tilhørt den anden. Det samme gælder, selvom de ikke får lige meget med sig.

Den ene kan eventuelt overtage nogle ting fra den anden. Skattemæssigt anses tingen i dette tilfælde for at være anskaffet på samme tid og til samme pris, som den oprindeligt blev anskaffet af den anden. Det kan for eksempel være aktuelt, hvis tingen bliver solgt videre med fortjeneste, og der på det tidspunkt skal betales skat af fortjenesten.

Ægtefællebidrag

Hvis man på grund af separation eller skilsmisse skal betale ægtefællebidrag til sin tidligere ægtefælle, er der mulighed for at fratække udgiften til bidraget i den skattepligtige indkomst. Udgiften kan trækkes fra på det tidspunkt, hvor den skal være betalt, og kun hvis den faktisk bliver betalt.

Den, der modtager ægtefællebidraget, skal medregne det i sin personlige indkomst, men der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag heraf.

Der kan være gode grunde til, at man ikke i flere år efter skilsmissen ønsker at betale bidrag til sin tidligere ægtefælle. Man ønsker måske helt at bryde forbindelsen. I stedet for løbende ægtefællebidrag kan man enes om, at der skal betales ét beløb en gang for alle. Der er ikke fradragsret for et sådant engangsbeløb for den, der skal betale det. Til gengæld skal modtageren heller ikke betale skat af beløbet.

3.4. Når ugifte lever sammen

De særlige sambeskatningsregler for ægtefæller gælder ikke for ugifte, der lever sammen. Af familiepolitiske grunde er mange ikke interesseret i at udvide særreglernes anvendelsesområde. Mange vil gerne bevare ægteskabet som en central institution i samfundet.

Desuden ville en udvidelse af skatteregler, der fører til en vis sammenfletning af parrets økonomi, nok også stride mod den bevæggrund, som mange har for netop at vælge det "papirløse" forhold frem for ægteskabet.

Man kan dog ikke se bort fra, at ugifte samlevende ligesom ægtefæller har sammenfaldende økonomiske interesser. Det er svært at dele en hverdag, uden også at dele økonomi. På nogle områder har praksis på skatteområdet derfor også udviklet sig, så de ugiftes forhold er tilnærmet ægtefællernes.

Det mest almindelige problem med skatten, som ugifte samlevende støder på, er, hvem af parterne der skal have fradrag for rentebetalinger på lånet i huset eller på en anden ting, som de begge benytter. Der er ikke noget enkelt svar herpå. Man må gå ind og vurdere hvert enkelt tilfælde for sig. Man kan for eksempel se på, hvem der står som ejer på skødet, eller hvem der står som skyldner på lånet til huset.

Hvis den ene af parterne driver en virksomhed og betaler løn til den anden part, er der kun fradragsret for lønnen, hvis den står i et rimeligt forhold til arbejdsindsatsen. På grund af ugiftes økonomiske interessefællesskab er det nødvendigt at værne mod, at parterne vilkårligt flytter rundt på indkomster. Kravet om, at lønnen skal stå i rimeligt forhold til arbejdsindsatsen skal sikre, at den, der ejer virksomheden, ikke udbetaler mere i løn til den anden part for selv at slippe billigere i skat.

Ugifte samlevende, der har levet sammen i mindst 2 år, kan give gaver til hinanden på op til 55.300 kr. pr. år, uden at der skal betales gaveafgift. Hvis beløbet er højere, skal de betale en afgift på 15 pct. af det overskydende beløb. Beløbsgrænsen bliver reguleret hvert år.

3.5. Når samlivet mellem ugifte ophører

Ugifte samlevende bliver ikke skilt eller separeret. Når samlivet mellem ugifte ophører, gælder derfor ingen særlige regler, der skal hjælpe med en deling af formuen. Parterne skal hver især have, hvad de ejer.

Hvis den ene parts formue er blevet større i deres tid sammen, kan det komme på tale, at den anden part har et krav på en del af formuen eller en tilsvarende sum penge.

Hvis for eksempel den ene part har betalt alle afdragene på huset, og den anden part har betalt alle de daglige indkøb, kan den anden part have krav på en del af den formue, der er bundet i huset. Sådant en sum penge er skattefri for modtageren. Selvom man ikke har betalt af på gælden i huset, bliver man altså stillet, som om man havde. Også skattemæssigt.

Hvis der derimod er tale om, at den ene part giver den anden part en sum penge efter samlivsoophøret, uden at der er et egentligt retsligt krav på pengene, skal modtageren betale indkomstskat af beløbet.

3.6. Børn

Børn er også skatteydere. Børn skal - med enkelte undtagelser - opgøre deres skattepligtige indkomst på samme måde som voksne. Det gælder uanset hvor gammelt barnet er, og uanset om det bor hjemme eller andre steder.

Beskatningen af børns indtægter

Ofte har børn pligter knyttet til lommepengene. Det kan for eksempel være hjælp med forskellige huslige gøremål. Hvis forældrene driver en virksomhed, kan børnene eventuelt hjælpe til i virksomheden og modtage lommepenge eller løn herfor. Det ville virke kunstigt, hvis børn skulle beskattes af lommepenge for deres hjælp ved høstarbejde eller lignende. Derfor skal børn under 15 år ikke medregne løn for arbejde i forældrenes virksomhed. Til gengæld kan forældrene så heller ikke fratække udgiften til barnets løn.

Hvis barnet er over 15 år, skal lønnen beskattes. Forældrene får den tilsvarende ret til at trække udgiften til løn fra, hvis barnet har udført arbejde svarende til lønnen.

Børn er skattepligtige af visse ydelser, der bliver udbetalt direkte til dem. Børnepensioner og børnetillægspensioner efter lov om tjenestemandspension er skattepligtige for barnet. Det samme gælder børnepensioner fra private pensionskasser samt visse andre ydelser.

Andre børneydelser bliver udbetalt til forældrene. Her skal barnet ikke betale skat. Det gælder offentlige ydelser som børnetilskud og børnechecken (børnefamilieydelsen). Børnebidrag til børn i forbindelse med skilsmisse og separation eller forældrenes adskillelse er også skattefri, når bidraget ikke overstiger normalbidraget. Normalbidraget fastsættes af socialministeren og udgør 12.456 kr. årligt. Beløbet reguleres hvert år. Bidragyderen kan trække hele børnebidraget fra i den skattepligtige indkomst, bortset fra 1.440 kr. Særlige børnebidrag ved barnets fødsel, dåb og konfirmation er tilsvarende skattefri, når de holder sig inden for visse grænser.

Børneopsparing

Forældre kan oprette en konto til børneopsparing i et pengeinstitut. Både barn og forældre er skattefri af de renter, som løber på kontoen i bindingsperioden. Barnet kan også senere hæve beløbet på kontoen uden at skulle betale skat.

Man kan kun oprette én skattefri konto til hvert barn, og der kan højst indskydes 3.000 kr. om året - og i alt højst 36.000 kr.

Pengene skal være bundet i mindst 7 år på kontoen. Pengene kan udbetales tidligst, når barnet er 14 år og senest, når barnet er 21 år.

Interessen i at begunstige børneopsparing er den samme som den, der ligger bag begunstigelsen af pensionsopsparing. Nemlig at understøtte opsparing, som er bundet i en længere årrække.

Fordelene ved at oprette en børneopsparing er ikke så store, som de tidligere har været. Den tidligere fradragsret for beløb, der blev sat ind på børneopsparingskonti, er fjernet. Desuden har den lave rente i de senere år betydet, at fordelene ved skattefrihed på renterne ikke er så stor som tidligere.

Til gengæld har man åbnet mulighed for, at man kan anbringe børneopsparingen i puljer, hvor midlerne bliver anbragt i værdipapirer. Dette kan sikre en bedre forrentning af opsparingen og muligvis medvirke til at vække fornyet interesse for børneopsparing.

Gaver fra forældre til børn

Man skal som udgangspunkt betale afgift eller indkomstskat af alle gaver. Men forældre (også stedforældre eller plejeforældre), samt bedsteforældre kan forære deres børn gaver, uden at der skal betales gaveafgift.

Den samlede værdi af gaven eller gaverne må dog ikke inden for ét år være større end 55.300 kr. Denne beløbsgrænse bliver reguleret hvert år. Hvis gavebeløbet er højere, skal der betales en gaveafgift på 15 pct. af det overskydende beløb. Man skal selv sørge for at fortælle om gaven til skattemyndighederne.

Forærer forældre deres børn en gave i form af for eksempel aktier eller obligationer, bliver forældrene fortsat beskattet af afkastet, det vil sige udbytte eller renter fra gaven, indtil barnet fylder 18 år.

Reglen skal værne mod skattetænkning. Forældrene skal ikke for at mindske deres egen skattebetaling kunne overføre indkomster til deres børn. Derimod er det barnet selv, der bliver beskattet af eventuelle gevinster ved salg af de værdipapirer, der er givet som gave.

Lån mellem forældre og børn

Lån mellem forældre og børn bliver behandlet efter de almindelige skatteregler.

Det betyder, at den, der låner pengene, kan trække renteudgifter fra i skat, mens långiveren skal beskattes af sine renteindtægter. Hvis renten på lånet er mindst 3 pct. om året (svarende til mindsterenten for første halvdel af 2007), bliver långiver ikke beskattet af en eventuel kursgevinst på lånet. Låntager kan tilsvarende heller ikke trække et kurstab fra. Se mere om mindsterenten i afsnit 8.4.

Typisk er det forældrene, der låner penge ud til børnene. Nogle forældre vælger at yde lånet rentefrit. Det kan være som en hjælp til børnene, når de skal etablere sig eller påbegynde studier. I det tilfælde er der som udgangspunkt ingen renteindtægter eller renteudgifter at beskatte. Derimod skal forældrene beskattes af eventuelle kursgevinster ved overdragelse eller indfrielse af lånet. Dette er netop en konsekvens af, at der ikke er fastsat en rente, der mindst svarer til mindsterenten.

Vælger forældrene at yde deres børn et rentefrit lån på anfordring, er lånet dog typisk skattefrit, både med hensyn til rentebeskatning og beskatning af kursgevinster. At lånet er ydet på anfordring betyder, at man til enhver tid kan opsig det uden varsel.

Beregning af skatten

Som nævnt bliver børns skattepligtige indkomst opgjort på lige fod med voksnes. Beregning af skatten for børn sker som udgangspunkt også på samme måde som for voksne. Dog har børn under 18 år et lavere personfradrag end voksne. Personfradraget for børn er 29.300 kr.

Børn skal på lige fod med voksne betale arbejdsmarkedsbidrag af lønindkomst mv. Det vil sige, at der også af mindre indkomster under frikortgrænsen skal betales 8 pct. i arbejdsmarkedsbidrag.

Børn under 15 år skal kun indsende en selvangivelse, hvis de i årets løb har haft skattepligtig indkomst.

3.7. Dødsfald i familien

Hvis den ene ægtefælle dør

Dør den ene ægtefælle, kan den efterlevende ægtefælle vælge at "sidde i uskiftet bo". Det betyder, at man som efterlevende ægtefælle overtager alt fra den afdøde ægtefælle. Der bliver ikke udløst afgifter eller skat.

Det kan være praktisk for den efterlevende ægtefælle at vælge denne løsning. Så udskydes opsplitningen af afdødes formue, hvilket har betydning, hvis der er andre arvinger end ægtefællen. Det uskiftede bo fortsætter så længe den efterlevende vil, eller indtil den efterlevende selv dør eller gifter sig igen.

Hvis den efterlevende ægtefælle vælger at skifte boet, er dødsboet selvstændigt skattepligtigt. Det medfører, at indkomsten i boet fra dødsfaldet og indtil boets afslutning skal gøres op, så dødsboskatten kan beregnes.

En særlig skattefritagelse gælder dog i de fleste tilfælde. Hvis nettoformuen i boet ikke er større end 1.834.500 kr., og hvor aktiverne tilsammen ikke overstiger 2.446.000 kr., skal der ikke betales dødsboskat.

Mere end 90 pct. af alle de dødsboer, der skiftes, er fritaget for dødsboskat efter denne regel. Baggrunden for fritagelsen er, at skatteindtægterne i disse tilfælde ikke står mål med det administrative besvær med at opgøre indkomsten. I disse tilfælde anser man de foreløbige skatter, som afdøde har betalt, for endelige.

Ægtefæller skal ikke betale nogen boafgift (det hed tidligere arveafgift), når de arver fra hinanden.

Hvis forældrene dør

Børn, der arver fra deres forældre, stedforældre (eller plejeforældre med en særlig tilknytning) skal betale en boafgift af arven på 15 pct. Det er dog kun den del af de samlede værdier, der overstiger et bundfradrag, man skal betale boafgift af. Bundfradraget er på 248.900 kr. Bundfradraget bliver reguleret hvert år.

Afsnit 4: Lønmodtagere

4.1. Lønmodtagere

Der er ca. 2,7 mio. lønmodtagere i Danmark. For mange er arbejdslønnen dermed også den væsentligste indtægtskilde.

Det er samtidig fra skatten af lønindkomst, at det offentlige får de fleste indtægter. Skatten på lønmodtagere er derfor også samfundets væsentligste indtægtskilde.

Det kan hver enkelt lønmodtager se ud af sin lønseddel. Ved hver lønudbetaling bliver der trukket et betydeligt beløb til skatten. Det er med til at nedsætte det beløb, som den enkelte har til rådighed til sig selv og sin familie.

De senere års ændrede lønmodtagerbeskatning

De fleste lønmodtagere vil formentlig have set lønsedlen forandre sig meget i de senere år. Beskatningen af lønindkomst har ihvertfald ændret sig markant.

Skattesatserne er sat ned. Både for personer med høj løn og ikke mindst for dem med lave indkomster. Den højeste *marginalskat*, altså indkomsts-katten af den sidst tjente krone for dem med høje indkomster, er siden 1993 sat ned fra ca. 68 til ca. 63 pct. Den gennemsnitlige marginalskat for lønmodtagere er siden 1993 faldet fra ca. 56 pct. til ca. 50 pct.

Fra 2004 er der indført et beskæftigelsesfradrag, der kommer alle lønmodtagere til gode. Det giver en skatnedsættelse på op mod ca. 200 kr. pr. måned.

Mange vil kunne registrere faldet i marginalskatten i form af en lavere *trækprocent*. Trækprocenten er den procentdel af lønnen, som bliver fratrukket ved hver lønudbetaling, ud fra de oplysninger, som arbejdsgiveren har fået via *skattekortet*.

Samtidig med at den almindelige indkomstskat er sat ned, er der indført arbejdsmarkedsbidrag. Arbejdsmarkedsbidraget fremgår direkte af lønsedlen.

Arbejdsmarkedsbidraget udgør 8 pct. af lønnen. Da dette bidrag fradrages i den personlige indkomst, svarer det dog kun til en skat på ca. 4 pct. Marginalskatten (inkl. det nævnte bidrag, men ekskl. kirkeskat) for eksempelvis personer med høje indkomster bliver således 63,0 pct.

4.2. Hvad skal man betale skat af?

De fleste får løn udbetalt i *kontanter*, som indsættes på deres lønkonto i et pengeinstitut. Nogle får løn pr. arbejdstime. Andre får månedsløn eller løn for en anden afgrænset periode. Under alle omstændigheder bliver man beskattet af det udbetalte kontantbeløb. Det gælder også kontantbeløb, der udbetales som gave eller gratiale i forbindelse med jubilæer eller andre særlige anledninger.

Men løn behøver ikke være kontanter. Mange får en del af lønnen udbetalt i ikke-kontanter - i *personalegoder*. Det, der populært bliver kaldt frynsegoder. Ligegyldigt om lønnen er i kontanter eller har form af personalegode, skal der som udgangspunkt betales skat af den.

Personalegoder er en del af lønnen. Værdien af goderne skal derfor som udgangspunkt beskattes som løn. Det har et princip i indkomstbeskatningen helt tilbage fra begyndelsen af 1900-tallet.

Forudsætningen for at beskatte et personalegode er, at godet opgøres til en værdi. Udgangspunktet er, at personalegodet beskattes på grundlag af *markedsværdien*. Det vil sige det beløb, som det vil koste lønmodtageren at købe/leje godet i almindelig fri handel.

Det kan være svært at vide, hvor meget et personalegode præcist er værd. Af den grund er der flere steder i skattelovgivningen opstillet enkle modeller for, hvordan værdien af de mest almindelige personalegoder skal opgøres.

Nedenfor er reglerne for de mest almindelige personalegoder beskrevet, herunder både de skattepligtige og de skattefrie goder.

Typiske personalegoder

Tre typiske personalegoder, som arbejdsgiveren kan stille til rådighed for sine ansatte, er *fri bil, bolig og telefon*. Andre goder kan være fri lystbåd, fri tv- og radiolicens og fordelagtige personalelån.

Det er samtidig goder, som kan være af vidt forskellig værdi. Bilen kan være stor eller lille. Det samme kan boligen. Man kan køre meget eller lidt privat i bilen. Man kan tale meget eller lidt i telefon.

Nogle ansatte betaler et beløb til arbejdsgiveren for at have personalegodet til rådighed. Eksempelvis er der mange lønmodtagere, der betaler et beløb for at benytte en fri bil. Dette beløb trækkes fra i værdien af personalegodet, der skal beskattes.

Hvis man skulle finde den helt præcise værdi af personalegodet i det enkelte tilfælde, ville det kræve nogle meget komplicerede skatteregler. Det ville samtidig kræve en betydelig kontrolindsats hos skattemyndighederne.

Et sådant tungt system kan ingen være tjent med. I stedet har man valgt at standardisere reglerne. Værdien af fri bil, bolig og telefon bliver derfor opgjort skematisk.

Fri bil stillet til rådighed

Fri bil er et værdifuldt personalegode. Der er mange, som har fri bil stillet til rådighed. I 2004 havde ca. 85.000 personer fri bil.

Hvis man har fri bil stillet til rådighed, er det værdien af at have bilen til rådighed, og ikke hvor meget bilen benyttes, som bliver medregnet som en del af lønindkomsten.

Har man en ny bil stillet til rådighed, skal den personlige indkomst hvert af de første 3 år forhøjes med 25 pct. af den del af nyvognsprisen, der ikke overstiger 300.000 kr., og dernæst med 20 pct. af resten af nyvognsprisen. Er bilen mere end 3 år

gammel, nedsættes prisen til 3/4 af nyvognsprisen, men ellers er regnestykket det samme. Ved beregningerne sættes nyvognsprisen dog altid til mindst 160.000 kr.

Beregningsgrundlaget er valgt ud fra et ønske om, at beskatningen skal modsvare, hvad det typisk ville koste, hvis man skulle betale sine biludgifter med beskattede midler.

Den skattepligtige værdi af fri bil beskattes ligesom løn, og står i samme *rubrik* som lønindkomst på selvangivelsen. Arbejdsgiveren har pligt til at indeholde A-skat af beløbet. Der er samtidig pligt til at indberette beløbet til skattemyndighederne.

Fri bolig stillet til rådighed

Hvis man som lønmodtager får stillet *fri bolig* til rådighed af arbejdsgiveren, skal man også beskattes heraf. Den lønmodtager, der får fri bolig, sparer jo en privat udgift til husleje. Det gælder uanset, om det er et fritidshus, et almindeligt hus eller lejlighed.

I 2004 havde 5.200 personer en helårsbolig stillet til rådighed, mens ca. 12.500 havde et fritidshus til rådighed i kortere eller længere tid.

Værdien af fri bolig bliver fastlagt ud fra satser, som Ligningsrådet vedtager, og disse findes i særlige skemaer.

Værdien af fri bolig står i samme rubrik som lønindkomst på selvangivelsen.

Fri telefon stillet til rådighed

Fri telefon er det mest almindelige personalegode. Ca. 163.000 personer havde fri telefon til rådighed i 2004. Hvis arbejdsgiveren dækker ens udgifter til telefon i hjemmet, mobiltelefon mv., skal man beskattes af værdien af fri telefon.

Det er ikke selve telefonen, der bliver beskattet, men udgifterne ved brug af telefonen. Det er den udgift, lønmodtageren sparer. For at gøre det så enkelt som muligt, er værdien af fri telefon fastsat til 3.000 kr. (dog højst arbejdsgiverens faktiske udgift). Denne værdi gælder, ligegyldigt om telefonen er brugt privat eller til samtaler i forbindelse med arbejdet. Fri telefon er B-indkomst.

For såvel almindelige telefoner som mobiltelefoner, ISDN-forbindelser og andre dataforbindelser, som arbejdsgiveren stiller til rådighed, gælder det, at hvis man har egne udgifter forbundet hermed, så kan man få reduceret beskatningsgrundlaget. Modregningsadgangen betyder, at hvis arbejdsgiverens faktiske udgift er 3.000 kr. eller derover, og hvis husstanden har udgifter på 3.000 kr. til telefon og datakommunikation, er der intet at beskatte.

Skattefri personalegoder

Til trods for at personalegoder er skattepligtige, har man politisk besluttet, at en række personalegoder alligevel skal være skattefri for lønmodtageren.

Det handler i første omgang om alle goder under et bestemt beløb. I anden omgang er det i de tilfælde, hvor skattefritagelse kan fremme et bestemt politisk ønske.

Skattefrie smågoder

Mange lønmodtagere modtager små goder i løbet af året som led i arbejdets udførelse. Det kan være betalt *vaccination* eller *fri avis* til brug for arbejdet. Som udgangspunkt er det personalegoder, der skal beskattes. Men det er upraktisk for både lønmodtager og skattemyndighederne, at alle mulige goder skal registreres.

Af den grund er der indført en *bagatelgrænse* for beskatning af personalegoder, som arbejdsgiveren i overvejende grad har ydet af hensyn til den ansattes arbejde. Bagatelgrænsen er på 5.200 kr. Beløbsgrænsen reguleres årligt. Det er således skattefrit at få en række personalegoder for under 5.200 kr. Men hvis bagatelgrænsen overskrides, skal den samlede værdi af alle goder beskattes.

Værdien af visse goder beskattes dog uden hensyn til beløbsgrænsen, og værdien af disse goder medregnes ikke ved beregningen af, om bagatelgrænsen er overskredet. Det drejer sig om værdien af fri kost og logi, når værdiansættelsen kan foretages efter de af Ligningsrådet fastsatte normalværdier, fri bil, fri sommerbolig, fri lystbåd, fri telefon, fri helårsbolig, personalelån samt tv- og radiolicens.

Derudover har der udviklet sig en praksis, hvor det er skattefrit at modtage visse gaver fra sin arbejdsgiver. Det er typisk *julegaver* og andre sædvanlige *lejlighedsgaver* for eksempel i anledning af fødselsdage eller bryllupper.

Skattefrie computer og datakommunikation

Også den private brug af en computer er skattefrie for arbejdstageren, når arbejdsgiveren stiller en computer og computerudstyr til rådighed for sine ansatte til brug ved arbejdet.

En computer kan samtidig være en *hjemmearbejdsplads*. En hjemmearbejdsplads giver en fleksibel løsning for mange på arbejdsmarkedet, for eksempel mennesker med børn. Skattefritagelsen medvirker dermed positivt til øget fleksibilitet og mobilitet på arbejdsmarkedet.

Det er ligeledes skattefrit for en arbejdstager, når en arbejdsgiver betaler for den ansattes private datakommunikation (bredbånd). Skattefriheden er betinget af, at datakommunikationen sker via en dataforbindelse tilsluttet arbejdstagerens computer, som har adgang til arbejdsstedets netværk.

Skattefrie sundhedsbehandling

Arbejdsgiverbetalt sundhedsbehandling er skattefrie for arbejdstageren. Skattefriheden gælder lægefagligt begrundet behandling af medarbejderen ved sygdom eller ulykke, tilsvarende sygdomsforebyggende behandling, behandling hos kiropraktor samt behandling af misbrug af medicin, alkohol eller andre rusmidler. Der er også skattefrihed for de ydelser, som arbejdsgiveren afholder til medarbejderens rygeafvænning (rygestopkursus og nikotinpræparater). Såfremt arbejdsgiveren har valgt at tegne en forsikring til dækning af udgifter i forbindelse

med medarbejderens behandling, er forsikringspræmien tilsvarende skattefri for medarbejderen.

Det er en betingelse for skattefriheden, at udgiften afholdes som led i arbejdsgiverens generelle personalepolitik for alle virksomhedens medarbejdere, herunder at en af arbejdsgiveren tegnet forsikring omfatter samtlige virksomhedens medarbejdere. Tilbuddet kan dog begrænses efter generelle kriterier om anciennitet og antal arbejdstimer.

Adgangen til skattefri sundhedsbehandling omfatter også selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller.

Skattefri godtgørelse

Mange lønmodtagere har i kortere perioder arbejde langt fra hjemmet. Eksempelvis har mange danske håndværkere arbejdet med genopbygningen i de østeuropæiske lande.

Når man arbejder langt fra hjemmet, vil man ofte have større udgifter, end hvis man arbejdede nær hjemmet. Der er *udgifter* til logi og til måltider på restauranter, cafeterier eller lignende.

Disse udgifter, der afholdes, fordi man er på en rejse, der er nødvendiggjort af arbejdet, er som udgangspunkt udgifter, som arbejdsgiveren må betale efter regning. På den måde bliver udgifterne holdt helt uden for lønmodtagerens mellemværende med skattevæsenet.

Men det er ikke alle arbejdsgivere, der dækker disse udgifter efter regning. Derfor er der også mulighed for at udbetale *skattefri rejsegodtgørelse* efter *standardsatser*.

Arbejdsgiveren kan skattefrit udbetale et beløb svarende til standardsatsen uden dokumentation for de faktiske udgifter. Standardsatsen er fastsat ud fra de typiske faktiske udgifter. Satsen, der reguleres årligt, udgør 429 kr. pr. døgn.

4.3. Hvad kan man trække fra i skat?

Som lønmodtager har man mulighed for at trække visse *udgifter* fra i skat.

De typiske fradragsberettigede udgifter er befodringsfradrag, A-kassekontingent, efterlønsbidrag, fagforeningskontingent og øvrige lønmodtagerudgifter. Disse fradrag tilhører den gruppe på selvangivelsen, som kaldes for *ligningsmæssige fradrag*.

Indbetalinger til *pensionsordninger* er placeret på selvangivelsen under rubrikken som betegnes fradrag i den personlige indkomst. Nedenfor er de mest almindelige fradrag beskrevet.

Visse udgifter er egentlig mest private udgifter, men man har ønsket, at udgifterne alligevel skal være fradragsberettigede. Det sker, fordi selve fradragsretten understøtter en ønsket adfærd hos lønmodtageren.

Befordringsfradrag

Siden 1985 er reglerne for befordringsfradrag til stadighed blevet forenklet, så det i dag alene er afstanden mellem hjem og arbejdsplads, der afgør fradragets størrelse.

Uanset hvilket *transportmiddel*, man benytter til transporten, bliver befordringsfradraget mellem hjem og arbejdsplads beregnet for den strækning, som er den *normale transportvej ved bilkørsel*. Fradraget bliver ikke større ved at køre omkring børnehaven på vej til og fra arbejde.

At befordringsfradragets størrelse er det samme, uanset hvilket transportmiddel man vælger, giver *pendlerne* et frit valg mellem bil, bus, tog, cykel osv.

Fradragsværdien af befordringsfradraget udgør ca. 33 pct.

Der gælder et højere befordringsfradrag for pendlere i såkaldte udkantskommuner, der har langt til arbejde.

Frdrag for fagforeningskontingent, A-kassekontingent og efterlønsbidrag

I Danmark er der en høj tilslutning til fagforeninger og A-kasse. Godt 80 pct. af lønmodtagerne er medlem af en fagforening, og godt 90 pct. er medlem af en A-kasse. De fleste lønmodtagere har altså valgt selv at forsikre sig mod indtægtsbortfald ved ledighed.

Betaling af *kontingent til en A-kasse* kan sammenlignes med en *forsikring*. En forsikring, der erstatter tabet af den normale indkomst, hvis man som lønmodtager mister sit arbejde. Det er selvsagt i samfundets interesse, at lønmodtageren selv forsikrer sig mod ledighed. Der er fradrag for kontingentet til A-kasse.

Hvis man ønsker at kunne gå på efterløn, skal man betale et særligt *efterlønsbidrag*. Dette bidrag er der fradrag for på samme måde som for kontingentet til A-kassen.

Frdrag for kontingent til fagforening, A-kasse og efterlønsbidrag er i lighed med befordringsfradraget *ligningsmæssige fradrag*, der kan trækkes fra på selvangivelsen. Skatteværdien er ca. 33 pct.

Frdrag for dobbelt husførelse

Man kan på grund af sit arbejde blive nødt til *midlertidigt* at opholde sig et andet sted end dér, hvor familien bor. Dette medfører ekstraudgifter til mad og bolig. For at kompensere herfor, kan man i en begrænset periode foretage et fradrag for dobbelt husførelse.

Frdraget gives kun så længe, opholdet borte fra familiens bolig er midlertidigt.

Hvis man tager fast arbejde det nye sted, er opholdet ikke midlertidigt. Man vil i dette tilfælde ikke kunne få fradrag for dobbelt husførelse, selv om familien lever adskilt. Det hænger sammen med, at opretholdelsen af to husførelser ikke er nødvendiggjort af et midlertidigt arbejde.

Fradraget for dobbelt husførelse er på 400 kr. om ugen. Hvis man ønsker et større fradrag end de 400 kr., skal man kunne dokumentere udgifterne.

Fradrag for rejseudgifter

Hvis man i forbindelse med rejser for arbejdsgiveren ikke modtager skattefri godtgørelse eller får sine udgifter dækket af arbejdsgiveren efter regning, kan man trække dem fra på selvangivelsen. Det gælder dog kun, hvis de sammen med andre erhvervsmæssige udgifter overstiger en bundgrænse på 5.200 kr. Dette grænsebeløb reguleres årligt.

Pensionsindbetalinger

De fleste lønmodtagere foretager efterhånden indbetalinger på pensionsordninger. Indbetalingerne er fradragsberettiget. Hvis det er en pension, som arbejdsgiveren indbetaler til, trækker man dog ikke beløbet fra på selvangivelsen. I stedet bliver det indbetalte beløb ikke medregnet ved opgørelsen af den indkomst, som skal beskattes.

Arbejdsmarkedsbidraget - bruttoskatten

Fra bruttolønnen trækkes 8 pct. i arbejdsmarkedsbidrag. Det vil sige, at man som lønmodtager ikke skal betale indkomstskat af dette beløb.

Arbejdsmarkedsbidraget blev indført i 1994 som en nyskabelse i det danske skattesystem. Arbejdsmarkedsbidraget beregnes kun af indkomster, der stammer fra erhvervsaktivitet. Er man på arbejdsmarkedet, betaler man et øremærket bidrag, arbejdsmarkedsbidrag, som hjælper de personer, der står uden for arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedsbidraget er i det hele øremærket til at finansiere en række nærmere opregnede statslige udgifter vedrørende arbejdsmarkedet.

Det drejer sig om de offentlige udgifter til dagpenge, sygdom og barsel samt uddannelses- og orlovsydelse og andre arbejdsmarkedsforanstaltninger. Fra og med 1999 dækker arbejdsmarkedsbidraget også udgifter til nye områder såsom fleksjob, skånejob, revalidering og førtidspension.

Fradrag for ATP-indbetalinger

Foruden arbejdsmarkedsbidraget fragår også ATP-indbetalinger, inden der beregnes indkomstskat af lønnen. Hvor meget man betaler i ATP, er bestemt af, hvor mange timer man arbejder. ATP-indbetalingerne får man tilbage som pensionsudbetalinger, når man forlader arbejdsmarkedet. Se mere om ATP i afsnit 9.2.

Den særlige pensionsopsparing på 1 pct.

Endelig bliver der fratrukket 1 pct. af bruttolønnen til særlig pensionsopsparing. Denne pensionsopsparing bliver også anbragt i ATP, og udbetales, når man går på pension. Betalingen af bidraget er *suspenderet i 2004-2007*. Se også afsnit 9.2.

4.4. Når skatten skal beregnes

Skatten beregnes af den indkomst, man som lønmodtager har haft i løbet af et kalenderår. Det meste af skatten bliver som nævnt opkrævet i løbet af året ved, at arbejdsgiveren indeholder en del af lønnen, inden den bliver udbetalt.

Det beløb, arbejdsgiveren indeholder, bliver indbetalt til skattevæsenet som en foreløbig skat. Når året er omme, gøres regnskabet op. Her finder man ud af, om den indbetalte A-skat svarer til den skat, der skal betales for hele året.

De fleste får den almindelige selvangivelse, som skattevæsenet har udfyldt med de tal, som er modtaget fra arbejdsgivere, pengeinstitutter m.fl. Hovedparten af landets lønmodtagere behøver ikke at supplere den fortrykte selvangivelse med mange oplysninger. Der er således også mange, der modtager årsopgørelsen sammen med den fortrykte selvangivelse.

Årsopgørelsen opgør indtægter og fradrag i året, der er gået, og danner grundlag for beregning af skatten som beskrevet i afsnit 2.5.

Nærmere beskrivelse af forskudsopgørelse, selvangivelse og årsopgørelse findes i afsnit 11.

Afsnit 5: Studerende, ledige og pensionister

5.1. Mens man studerer

SU og andre former for støtte til uddannelse

Som studerende får man *SU (Statens Uddannelsesstøtte)*. SU'en skal blandt andet sikre, at alle unge har lige adgang til at få en uddannelse. SU'en består af et stipendium samt muligheden for optage billige SU-lån. Hvor meget man kan få i SU afhænger af alder, om man er hjemme- eller udeboende og eventuelt af forældrenes indkomst.

SU'en er skattepligtig. Men der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag, ATP eller bidrag til Den særlige pensionsopsparing af SU'en. Afhængigt af hvor meget man har fået i SU, vil der selvfølgelig være tilfælde, hvor man ikke når at opbruge sit *frikort* (personfradrag). Hele SU-beløbet er i sådanne tilfælde skattefrit.

Også anden form for støtte til uddannelse er skattepligtig. Det gælder for eksempel *uddannelsesgodtgørelse* og *skoleydelse*.

Indtægter fra erhvervsarbejde

Mange studerende har supplerende indtægter ved siden af SU'en. Det kan for eksempel være indtægter fra erhvervsarbejde.

Løn er naturligvis skattepligtig efter de almindelige regler. Man skal dog som studerende være opmærksom på, at der er grænser for, hvor meget man må tjene ved siden af SU'en, inden man skal begynde at betale dele af sin SU tilbage.

Studerende har ikke som lønmodtagere mulighed for at trække en række udgifter fra i skat. At uddanne sig er ikke noget arbejde og SU'en eller andre offentlige ydelser i forbindelse med uddannelse er derfor heller ikke nogen løn. Den almindelige betingelse for at kunne trække udgifter fra, er derfor ikke opfyldt.

Kun studerende, der har erhvervsarbejde ved siden af studierne, kan fratrække de udgifter, der knytter sig til arbejdet, jf. afsnit 4.3.

Studerende har ikke befodringsfradrag for transport mellem hjem og uddannelsessted, men de får rabat på månedskort til den kollektive trafik.

Legater

For nogle er legater fra fonde eller lignende et supplement til SU'en og en eventuel lønindkomst. Normalt skal man medregne legater i den skattepligtige indkomst. Legater, der anvendes til studierejser i udlandet, er dog skattefrie, hvis de bruges til at dække sædvanlige omkostninger i forbindelse med opholdet på det udenlandske studiested.

5.2. Når man er færdig med sin uddannelse

Tilbagebetaling af studielån

Når uddannelsen er afsluttet, og de fleste begynder at arbejde, skal et eventuelt *SU-lån* betales tilbage. Det særlige ved *SU-lån* er, at man først skal begynde tilbagebetalingen af lån og renter et par år efter endt uddannelse. Studielånsrenter kan trækkes fra, men som hovedregel først, når man har pligt til at betale dem.

Ph.D.-studerende

Nogle studerende vælger at fortsætte som Ph.D.-studerende. En Ph.D.-studerende er ansat af en højere læreanstalt til at forske og eventuelt undervise. De har status som lønmodtagere, og bliver behandlet efter samme regler.

5.3. Dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere, førtids- og folkepensionister

Beskatning af sociale ydelser

Ydelser til dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere og pensionister bliver behandlet efter de almindelige skatteregler. Dog skal man ikke betale arbejdsmarkedsbidrag af ydelserne.

Arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp og pensionsydelser er personlig indkomst på linie med lønindkomst. Ydelserne indgår derfor i opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Det er udbetaleren af dagpengene, kontanthjælpen og pensionen, som indeholder og indberetter skatten. Man skal altså ikke som modtager gøre andet end at kontrollere, at oplysningerne på selvangivelsen er korrekte.

ATP

I de senere år er stadig flere begyndt at spare op til pensionen for at have noget at supplere folkepensionen med.

For at sikre, at personer, der i længere perioder har været uden tilknytning til arbejdsmarkedet, ikke som pensionister bliver væsentligt ringere stillet end andre, skal dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere og modtagere af visse pensioner indbetale til en ATP-opsparing.

Afsnit 6: Boligejere

6.1. Når man køber bolig

Tinglysningsafgift på skødet

Når man har skrevet under på *købsaftalen*, skal man have skøde på ejendommen. I skødet bliver ejendomsretten formelt overdraget fra sælger til køber. For at få indført ændringen i tingbogen, skal man betale en fast afgift på 1.400 kr. pr. dokument. Herudover skal man betale 0,6 pct. af købesummen. Er købesummen mindre end den offentlige vurdering, skal man betale 0,6 pct. af vurderingen.

Stiftelses- og/eller overtagelsesomkostninger vedrørende lånene

De færreste har mulighed for at købe en bolig kontant. I de fleste bolighandler skal køber derfor optage lån. I forbindelse med låneoptagelsen bliver der også betalt tinglysningsafgift (pantebrevsstempel). Afgiften udgør 1,5 pct. af lånebeløbet udover den faste afgift på 1.400 kr. pr. dokument.

6.2. Mens man ejer boligen

Rentefradraget

Renteudgifter kan trækkes fra ved opgørelsen af kapitalindkomsten.

Når man har renteudgifter på boliglån, bliver skattemyndighederne oplyst herom, uanset om disse stammer fra realkreditlån eller banklån. Det gør det nemmere at selvangive. Skattemyndighederne får de nødvendige oplysninger og kan beregne den korrekte skat.

Fald i rentefradragets værdi

Rentefradragets værdi er blevet reduceret med 1999-skattejusteringen (Pinsepakken). Rentefradraget udgik fra og med år 2001 ved beregningen af de forskellige indkomstskatter til staten, og rentefradraget har nu en skatteværdi svarende til de kommunale skatter på ca. 33 pct.

Ejendomsværdiskat

Den offentlige ejendomsvurdering danner baggrund for flere former for beskatning. Det gælder *ejendomsværdiskatten*, hvor skatten bliver beregnet på grundlag af ejendomsværdien, og *den kommunale ejendomsskat (grundskyld)*, hvor skatten bliver beregnet på grundlag af grundværdien.

Hvert andet år bliver ejendommene i Danmark vurderet. For hver ejendom bliver der fastsat en *ejendomsværdi* og en *grundværdi*. Ejendomsværdien er et skøn over en ejendoms kontantpris ved eventuelt salg. Grundværdien er grundens værdi i ubebygget stand. Der bliver taget forskellige hensyn, når ejendommen vurderes, for eksempel hvor den ligger, og hvad den kan bruges til. I de år, hvor ejendommen ikke er blevet vurderet af SKAT, er de fastsatte værdier reguleret på grundlag af prisudviklingen for fast ejendom i perioden efter den seneste normale vurdering. Fra og med 2007 er disse årsreguleringer ophævet. Fremover danner den normale

ejendomsvurdering, der foretages hvert andet, således grundlag for beskatning to år i træk.

Ejendomsværdibeskatning

Ejendomsværdiskatten indgår ikke i indkomstbeskatningen, men den beregnede ejendomsværdiskat opkræves sammen med indkomstskatterne ved at den indregnet på skattekortet, der danner grundlag for den skat arbejdsgiveren trækker i forbindelse med lønudbetalingen.

Ejendomsværdiskatten udgør som udgangspunkt 10 promille af den del af ejendomsværdien, der ikke overstiger et beløb på 3.040.000 kr., og 30 promille af resten. Ejendomsværdibeskatningen er således *progressiv*.

For boligejere, som senest 1. juli 1998 har erhvervet deres ejendom, gælder to overgangsordninger, der giver ret til nedslag i ejendomsværdiskatten.

De nævnte ejere får for det første en nedsættelse i den beregnede ejendomsværdiskat med et beløb som udgangspunkt svarende til 2 promille af ejendomsværdien. Det betyder, at de pågældende ejere skal betale henholdsvis 8 promille i ejendomsværdiskat af den del af ejendomsværdien, der ikke overstiger progressionsgrænsen på 3.040.000 kr., og 28 promille af resten.

Yderligere får de nævnte ejere et nedslag i den beregnede ejendomsværdiskat på 4 promille af ejendomsværdien, dog maksimalt 1.200 kr. De ejendomsstyper, der udløser dette nedslag, er i hovedsagen de samme ejendomsstyper, som tidligere var berettiget til standardvedligeholdelsesfradrag i indkomsten. Det betyder, at ejere af ejerlejligheder og ejere af visse fredede ejendomme ikke får det nævnte nedslag.

De to nævnte nedslag bortfalder som udgangspunkt ved ejerskifte.

Der gives yderligere nedslag i ejendomsværdiskatten for alderspensionister. Nedslaget udgør 4 promille af ejendomsværdien, dog maks. 6.000 kr. for helårsboliger og 2.000 kr. for fritidshuse. Disse nedslag er indkomstgraduret og aftrappes, hvis de pågældende pensionister i 2007 har indkomster over ca. 165.000 kr. for enlige pensionister og ca. 250.000 kr. for pensionistægtepar.

Skattestop for ejendomsværdiskatten

Fra 2002 er der indført et stop for stigninger i ejendomsværdiskatten. Ved fastsættelsen af skattestoppet blev grundlaget for ejendomsværdiskatten fastfrosset i 2002. Udgangspunktet for fastfrysningen er 2001-vurderingen med tillæg af 5 procent. Hvis 2002-vurderingen, eller vurderingen pr. 1. oktober i indkomståret, er lavere end dette tal, bruges den laveste vurdering dog som beregningsgrundlag.

Grundlaget for ejendomsværdiskatten kan aldrig overstige dette loft. Hvis ejendomsværdierne falder, således at det aktuelle års ejendomsvurdering er under loftet, beregnes ejendomsværdiskatten på grundlag af det aktuelle års ejendomsvurdering. Hvis ejendomsværdien senere stiger, vil beregningsgrundlaget kunne stige igen, men højst op til det fastsatte loft.

Efter de gældende regler beskattes ejendomsværdier over en progressionsgrænse med 30 promille. Denne grænse er nu fastlåst til 3.040.000 kr. Fastlåsningen gælder også, selvom huspriserne falder.

Loft ved køb og salg af en ejerbolig

Ved salg af en ejerbolig overtager den nye ejer den tidligere ejers loft over grundlaget for ejendomsværdiskatten.

Den nye ejer overtager ikke de særlige nedslag som den tidligere ejer har haft, fordi ejendommen var erhvervet før 1. juli 1998.

Loft ved om-, til- og nybygning m.v.

Hvis der på en ejendom efterfølgende foretages en til- eller ombygning, der kræver byggetilladelse, forhøjes beregningsgrundlaget for loftet, så grundlaget svarer til det laveste af følgende beløb: Enten hvad den ændrede ejendom ville have været vurderet til i 2001 med tillæg af 5 pct., eller hvad den ændrede ejendom ville have været vurderet til i 2002, eller hvad den ændrede ejendom er vurderet til den 1. oktober i indkomståret. Tilsvarende gælder, hvis ejendommens grundareal ændres, eller ejendommen ændrer anvendelse. Hvis ejeren både før og efter den ændrede anvendelse af ejendommen bebor den, slår den ændrede anvendelse dog først igennem, når ejendommen sælges.

Ved nybygning opgøres beregningsgrundlaget for loftet, så grundlaget svarer til, hvad en sådan ejendom ville have været vurderet til i 2001 med tillæg af 5 pct./vurderet til i 2002/vurderet til den 1. oktober i indkomståret. Det sker i praksis ved, at vurderingsmyndighederne vurderer ejendommen efter de regler, der var gældende ved 2001-vurderingen, ved 2002-vurderingen og i indkomståret. Den laveste ansættelse anvendes.

Begrænsning af ejendomsværdiskattestigning fra år til år

Der er også regler der begrænser stigningen i ejendomsværdiskat fra år til år, således at den ikke altid i det aktuelle år stiger i det omfang, det pågældende års vurdering berettiger til. Anvendelsesområdet for begrænsningsreglerne er blevet mindre med indførelsen af loftet over ejendomsværdiskatten. Der er dog fortsat behov for reglerne i de tilfælde, hvor ejendomsværdien falder under loftet for beregningsgrundlaget for ejendomsværdiskatten og efterfølgende stiger igen, eller i de tilfælde hvor beregningsgrundlaget for ejendomsværdiskatten er steget som følge af en om- eller tilbygning, der har krævet byggetilladelse.

Loftet over ejendomsværdiskatten medfører desuden, at overskydende ejendomsværdiskat, der ikke har udløst en stigning i ejendomsværdiskatten i 2002, bortfalder. Den udløses ikke for samme ejere i samme bolig. Det sker ved, at fradraget i 2002 fastfryses for den enkelte ejer, og videreføres som et fast fradrag i ejendomsværdiskatten fremover. Fradraget bortfalder ved salg.

Den kommunale ejendomsskat (grundskylden)

Grundskylden udgør en promilleandel af grundværdien til kommunen. Kommunerne fastsætter selv den grundskyld, som boligejerne i kommunen skal betale. Den skal dog være på mindst 16 promille og højst 34 promille. For land- og skovbrugsjord er der en lavere grundskyldspromille.

Den gennemsnitlige kommunale grundskyld udgør ca. 24 promille.

Som boligejer har man foruden grundskyld også andre udgifter til kommunen, for eksempel renovation. Renovation bliver ofte opkrævet sammen med ejendomsskatten. Men udgifter til renovation er udelukkende brugerbetaling, og har intet med skattesystemet at gøre. Det er bare praktisk at opkræve beløbene samlet.

Miljøafgifter

Forbruget af el, vand og varme er pålagt miljøafgifter.

Anvendelsen af miljøafgifter steget i løbet af 1990'erne. Til gengæld er indtægterne fra miljøafgifterne brugt til lempelse af indkomstskatterne.

Som følge af skattestoppet reguleres afgiftssatserne ikke.

Miljøafgifterne, inkl. CO₂-afgift, udgør:

2007-niveau	Energiafgift	CO₂-afgift	Samlet miljøafgift	
Olie, til opvarmning, kr./l	1,86	0,24	0,24	2,10
Naturgas, kr./m ³	2,04	0,20	0,20	2,24
El, til opvarmning, kr./kWh	0,51	0,09	0,09	0,60
El, til andre formål, kr./kWh	0,58	0,10	0,10	0,68
Vand, kr./m ³	5,00	-	-	5,00

6.3. Ændringer, mens man ejer boligen

Om- eller tilbygning

Hvis man ombygger sin bolig eller laver en tilbygning, vil boligens værdi typisk stige. Værdistigningen vil få betydning for ejendomsvurderingen, der igen vil få betydning for beregningen af ejendomsværdiskatten, hvis om- eller tilbygningen har krævet byggetilladelse.

Bliver om- eller tilbygningen finansieret ved lån, påvirker det den skattepligtige indkomst, fordi rentefradraget bliver større.

Ændret anvendelse, for eksempel udlejning

Ændrer man på anvendelsen af boligen for eksempel ved at udleje den helt eller delvis, påvirker det også skatten.

Når man udlejer sin ejendom, er der tale om erhvervs-mæssig virksomhed. Det betyder, at man dels bliver beskattet af indkomst fra udlejningen, dels opnår fradragsret for de udgifter, man har til ejendommens drift og vedligeholdelse.

Udlejer man *værelser* til beboelse, for eksempel til en studerende, er lejeindtægten skattefri, når den ikke overstiger et *bundfradrag*.

Bundfradraget udgør 1 1/3 pct. af ejendomsværdien, dog altid mindst 24.000 kr. Bundfradraget gælder uforandret, selvom man kun har udlejet en del af året. Hvis lejeindtægten er større end bundfradraget, skal den resterende del medregnes til indkomsten. Hvis man vælger at anvende bundfradraget, er der ikke fradragsret for udgifter i øvrigt. Man kan også vælge at lave en regnskabsmæssig opgørelse af lejeindtægter og udgifter, men så får man ikke et bundfradrag i lejeindtægten.

Man kan også ændre anvendelsen af boligen ved at anvende en del af denne til erhverv, for eksempel frisørsalon. Dette ændrer også på ens skatteforhold. Først og fremmest bliver ejendomsværdiskatten mindre, fordi erhvervsdelen udgår af beregningen.

Ændret finansiering

Hvis man ændrer på finansieringen af sin bolig, eksempelvis fordi renten er faldet, og det derfor er blevet fordelagtigt at omlægge lånene, kan dette have forskellige skattemæssige konsekvenser.

For det første vil nye lån betyde anderledes renteudgifter. Særligt i forbindelse med låneomlægning til lavere forrentede lån, er det vigtigt at være opmærksom på, hvad dette betyder for nettoudgiften for boligen. At man skal betale mindre i rente, betyder også, at man får et mindre rentefradrag.

For det andet bliver *kursgevinster* beskattet i særlige tilfælde. Det sker, hvis man indfrier et kontantlån i boligen før tid, og får en gevinst ud af det, dog ikke ved hussalg, hvis kreditforeningen kræver det, eller hvis en efterlevende ægtefælle overtager ejendommen i forbindelse med skifte eller hensiddent i uskiftet bo. Gevinsten opstår, når der er forskel på den kurs, som man har givet for lånet, og den kurs man indfrier til.

Der er ikke kursgevinstbeskatning på obligationslån.

Endelig kan låneomlægning betyde, at der skal betales tinglysningsafgift af forskellen mellem det gamle og det nye lån, hvis det nye lån er større end det gamle. Det vil sige 1,5 pct. af forskellen, samt den faste tinglysningsafgift på 1.400 kr. Hvis man derimod bare skifter det ene realkreditlån (eller realkreditlignende lån) ud med et andet af samme størrelse, så skal der alene betales 1.400 kr.

Optagelse af tillægslån behandles på samme måde som almindelige lån. Der skal derfor betales en tinglysningsafgift på 1,5 pct. af lånebeløbet, samt en fast afgift på 1.400 kr.

6.4. Når man sælger sin bolig

Efter den såkaldte *parcelhusregel* er gevinsten ved salg af en- og to-familiehuse, ejer- eller andelslejligheder og sommerhuse fritaget for beskatning, når ejeren har beboet ejendommen helt eller delvist i ejertiden. Fritagelsen er dog med enkelte undtagelser betinget af, at ejendommens grundareal er mindre end 1.400 m². For de fleste boliger udgør ejendommens grundareal mindre end 1.400 m².

Da gevinster ved salg af typiske ejerboliger ikke udløser skat, kan eventuelle tab heller ikke trækkes fra.

6.5. Skat og andre boligformer

Skattesystemet betyder også noget, hvis man køber en andelsbolig eller et sommerhus.

Andelsbolig

Hvis man vælger at købe sin bolig som en andelsbolig, er man ikke boligejer i traditionel forstand. Man bliver i stedet "lejer" i forhold til andelsboligforeningen, som ejer ejendommen. Det betyder skattemæssigt, at det er andelsboligforeningen, som har rentefradragsretten. Andelsboligforeningen kan udnytte rentefradragsretten, hvis den har skattepligtige indtægter.

Der betales ikke ejendomsværdiskat af andelsboliger.

Salg af en andelslejlighed er omfattet af parcelhusreglen, og en eventuel fortjeneste er altså skattefri.

Sommerhus

Når man ejer et sommerhus, skal man på samme måde som ved almindelige boliger betale ejendomsværdiskat af egen bolig.

Hvis man lejer sit sommerhus ud, er lejeindtægten skattepligtig. Til gengæld har man fradrag for udgifter til drift og vedligeholdelse af sommerhuset.

Man kan vælge at foretage en regnskabsmæssig opgørelse af sine udgifter, så det er de faktiske udgifter, man trækker fra. De fradragsberettigede udgifter er for eksempel udgifter til vedligeholdelse af indbo og inventar og ejendomsskatter.

Men skattereglerne tilbyder også - gennem standardfradrag - en administrativ mere enkel måde at gøre det på.

For sommerhuse, der kun er udlejet en del af året, er der et *bundfradrag* på 7.000 kr. Derudover er der et fradrag på 40 pct. i *bruttolejeindtægten* efter fradrag af de 7.000 kr.

Har man én gang valgt at fradrage de faktiske udgifter, skal man blive ved med det. Man kan altså ikke senere gå over til det mere enkle standardfradrag.

I begge tilfælde, det vil sige uanset opgørelsesmetode, kan fradraget aldrig overstige bruttoindtægten.

Når man sælger sit sommerhus, er en eventuel fortjeneste skattefri efter parcelhusreglen, forudsat man selv eller ens husstand har benyttet det til privat formål i en del af eller hele den periode, hvori man har ejet det.

Afsnit 7: Aktieejere

7.1. Aktieejere

Som aktieejer ejer man en andel af et *aktieselskab*. Med ejerskabet følger som regel adgang til at få del i selskabets overskud. Samtidig giver ejerskabet typisk ret til indflydelse på beslutninger vedrørende selskabet. Det vil sige adgang til og stemmeret på generalforsamlinger.

Som aktieejer hæfter man kun med det, man har skudt ind i selskabet. Man kan derfor ikke tabe mere, end man har investeret. Det samme gælder for anparter i et *anpartsselskab* (ApS). Skattemæssigt behandles deltagere i et anpartsselskab som hovedregel som aktieejere.

7.2. Skat og aktieinvesteringer

Aktieinvestering gennem pensionsopsparing

De fleste ejer aktier via deres *pensionsopsparing*. Beskatningen af indkomst fra aktier ejet gennem pensionsopsparing er typisk lavere end beskatning af aktier købt for frie midler.

Det gælder primært, fordi afkastet af aktieinvesteringer i pensionsordninger alene bliver beskattet med 15 pct. Afkastet opgøres efter det såkaldte "lagerprincip", som indebærer, at kursændringer medregnes uden hensynet til om aktierne er solgt eller ej.

Hvis man derimod køber aktier for frie midler - det vil sige uden for pensionsopsparing - kan afkastet blive beskattet med indtil 28 pct. eller op til 43 pct., hvis aktieindkomsten er tilstrækkelig stor. Til gengæld beskattes gevinster først, når de realiseres i forbindelse med, at aktierne sælges.

Marginalskatteprocenter for aktieindkomst¹⁾.

I pensionsopsparing (udbytte og optjente gevinster)	38,8
Uden for pensionsopsparing (udbytte og realiserede gevinster)	49,0/59,2

1) Angiver sammensat skatteprocent, hvor selskabsskatten på 28 pct. er indregnet.

Ved at købe aktier gennem pensionsopsparing har man fortsat mulighed for at pleje sin aktieportefølje ved for eksempel at skifte én aktietype ud med en anden. Men selve de pensionsmidler, man har købt aktier for, er som udgangspunkt bundet indtil pensioneringen. En skattebegünstiget pensionsopsparing kan ophæves i utide, men det kræver, at man betaler en forholdsvis høj afgift på 60 pct. af det beløb, man får ud.

Aktieinvestering for frie midler

Mange vælger også at investere i aktier for frie midler. Over 1 million personer ejer børsnoterede aktier for frie midler.

Med virkning fra 1. januar 2006 er der sket en forenkling af skattereglerne for gevinster og tab på aktier. Nu beskattes alle gevinster på aktier som udgangspunkt som aktieindkomst uanset ejertid.

Eneste undtagelse herfra er, at børsnoterede aktier kan sælges skattefrit, hvis de ved udgangen af 2005 indgik i en beholdning af børsnoterede aktier, der var mindre end 136.600 kr. (ægtepar 273.100 kr.), og hvis aktionæren har ejet aktierne i mindst 3 år på salgstidspunktet.

Modsvarende er der fradrag for tab. Tab på børsnoterede aktier kan modregnes i aktieindkomst fra børsnoterede aktier (både udbytter og gevinster) med ret til fremføring af uudnyttede tab til senere år uden tidsbegrænsning. Tab på unoterede aktier kan modregnes i anden indkomst end aktieindkomst efter særlige regler.

I nedenstående oversigt er reglerne vist skematisk.

	Gevinst	Gevinst beskattes som aktieindkomst
	Tab	Tab på <i>børsnoterede aktier</i> (Tab modregnes i udbytter og gevinster fra børsnoterede aktier. Overskydende tab kan fremføres uden tidsbegrænsning) Tab på <i>unoterede aktier</i> Tabsfradrag (særlig modregningsadgang i anden indkomst)
Alle alm. aktier (Uanset ejertid) (Skattefrihed regel for børsnoterede i små beholdninger ejet 31. december 2005)		

7.3. Mens man ejer aktier

Som aktieejer modtager man typisk *udbytte* fra selskabet én eller flere gange årligt. Aktieudbytte opstår, når et selskab eksempelvis udlodder en del af årets overskud. Selskabets overskud er beskattet med *selskabsskatten* på 28 pct. inden udlodning til selskabets aktionærer.

Udbytte er skattepligtigt og indgår i *aktieindkomsten* sammen med aktiegevinster.

Aktieindkomst bliver beskattet *progressivt* med to forskellige procentsatser. Aktieindkomst under 45.500 kr. (2007) beskattes med 28 pct., mens der af aktieindkomst herover skal betales 43 pct. i skat. For ægtefæller er progressionsgrænsen ved beskatning af aktieindkomst dobbelt, det vil sige 90.000 kr. Beløbsgrænserne bliver reguleret hvert år.

Når selskabet eller investeringsforeningen udlodder udbytte til aktionærene, skal det indeholde *udbytteskat* på 28 pct. af det samlede udbytte.

Skat af aktieindkomst, der ikke overstiger 45.500 kr., beregnes som en endelig skat på 28 pct. Skat af aktieindkomst, der overstiger 45.500 kr., beregnes med 43 pct. Skat af aktieindkomst, der overstiger 45.500 kr., indgår i slutskatten, og samtidig modregner skattevæsenet den udbytteskat, som selskabet allerede har indeholdt i den del af udbyttet, der har oversteget 45.500 kr. Uudnyttede bundfradrag kan overføres til eventuel ægtefælle.

Hovedparten af de danske aktieejere har ikke aktieindkomst, der er større end 45.500 kr. For de fleste aktieejere er beskatningen derfor enkel. Den indeholdte udbytteskat på 28 pct. er den *endelige skat* af aktieindkomsten.

7.4. Når man sælger aktier

Fra og med 1. januar 2006 er skattereglerne for gevinster og tab på aktier forenklet, således at gevinster som udgangspunkt beskattes som aktieindkomst og med fradragsret for tab.

Der er indført 2 overgangsordninger i forbindelse med indførelsen af de nye regler.

Den ene overgangsregel sikrer, at aktier købt før 2006 vil kunne sælges skattefrit, hvis de indgår i beholdninger, som ved udgangen af 2005 ligger under 100.000 kr. grænsen, dvs. 136.600 for enlige og 273.100 kr. for ægtepar. Det er endvidere en betingelse for skattefriheden, at aktierne har været ejet mere end 3 år, når de sælges.

Den anden overgangsregel vedrører aktier, som er anskaffet før 1. januar 2006, og som sælges efter en ejertid på mindre end 3 år. Reglen går ud på, at gevinster fortsat beskattes som kapitalindkomst, hvis beskatningen som kapitalindkomst er lempeligere end aktieindkomst.

Da gevinsten beskattes, er der samtidig mulighed for at trække tab fra. Taber man på salget af børsnoterede aktier, kan man modregne tabet i udbytte fra børsnoterede aktier eller i gevinsten fra salg af andre børsnoterede aktier. Kan tabet ikke modregnes i salgsåret, kan det fremføres til modregning i udbytter og avancer ved børsnoterede aktier i fremtidige år. Det er dermed nettogevinsten fra det samlede salg af børsnoterede aktier, der bliver beskattet med henholdsvis 28 og 43 pct.

For aktier, der er erhvervet før den 19. maj 1993, gælder, at man ved opgørelsen af gevinst eller tab kan anvende aktiernes handelsværdi den 19. maj 1993 i stedet for den faktiske anskaffelsessum. Det er således kun den del af gevinsten, der er opstået efter den 18. maj 1993, der skal beskattes. Tilsvarende er det kun den del af tabet, der er opstået efter den 18. maj 1993, der kan modregnes i gevinsten fra salget af andre børsnoterede aktier.

Hvis man taber på salg af unoterede aktier, kan tabet modregnes efter en særlig ordning. Tabet modregnes i aktieindkomsten. Hvis aktieindkomsten herved bliver negativ, dvs. at der netto er et tab, beregner man et "negativt skattebeløb", som bliver modregnet i skatten af den øvrige indkomst. Er det negative skattebeløb større end den øvrige skat, fremføres det overskydende beløb til modregning i skatten for de følgende år.

Særlige salgssituationer

Hvis man som aktieejers flytter til udlandet, skal man være opmærksom på, at selve flytningen udløser beskatning af aktiegevinster, selvom aktierne ikke bliver solgt, når man flytter. Det er dog muligt at få henstand herfor. I visse tilfælde skal man stille sikkerhed for skattebetalingen.

På fraflytningstidspunktet bliver aktieejers beholdning af aktier gjort op, og der sker *beskatning af urealiserede gevinster*. Man bliver altså beskattet, som om

aktierne var blevet solgt på fraflytningstidspunktet. Tab kan alene modregnes i gevinster omfattet af fraflytningsbeskatningen.

7.5. Investeringsforeninger

En investeringsforening er en sammenslutning af investorer

Der findes forskellige typer af investeringsforeninger. Beskatningen afhænger af, hvilken type investeringsforening, man deltager i.

Der skelnes mellem tre typer investeringsforeninger:

1. Investeringsforeninger, der beskattes som "investeringselskab"
2. Investeringsforeninger, der beskattes som om de var udloddende
3. Kontoførende investeringsforeninger

Medlemmerne af "investeringselskaber" beskattes det optjente afkast efter lagerprincippet. Udbytte fra investeringselskabet og årets kursgevinster beskattes om kapitalindkomst.

Man har tilstræbt, at beskatningen af afkast fra udloddende og kontoførende investeringsforeninger er den samme, som hvis medlemmet selv havde investeret direkte i aktierne. Dette beskatningsprincip betegnes som transparensprincippet. Det betyder, at man som medlem stilles som om, man havde ejet investeringerne direkte og ikke gennem investeringsforeningen. Ved udloddende investeringsforeninger beskattes medlemmerne dog ikke af foreningens fortjeneste på aktier solgt efter 3 års besiddelse.

Hvis en udloddende forening nøjes med at investere i aktier, beskattes medlemmets fortjeneste ved salg af medlemsbevis ligesom fortjenesten på børsnoterede aktier.

Hvis en udloddende forening også investerer i andet, beskattes medlemmets fortjeneste, når beviset sælges, som kapitalindkomst.

Kontoførende foreninger spiller ingen rolle for almindelige investorer.

7.6. Medarbejderaktier

Der kan gælde særlige skatteregler for aktier, som man har modtaget eller købt som ansat i en virksomhed. Der findes 3 regelsæt om medarbejderaktier.

De mest udbredte ordninger er de såkaldte gratisaktier, hvor medarbejderne ikke bliver beskattet af værdien af aktierne, når de modtages, men kun af efterfølgende værdistigninger. Det er et krav, at det tildelte beløb maksimalt udgør 21.500 kr. i 2007 og at aktierne er båndlagt i 7 år .

Endvidere findes der særlige regler for købe- og tegningsretter, hvor beskatningen under visse omstændigheder kan udskydes til det tidspunkt, hvor aktierne sælges, når tildelingen holder sig inden for visse grænser. Beskatningen sker som aktieaktieindkomst med 28/43 pct., dog således at arbejdsgiveren ikke har fradragsret for udgiften.

Endelig findes der regler om at tildelte købe- og tegningsretter, som ikke opfylder kravene i ovenstående ordninger, beskattes på det tidspunkt, hvor de udnyttes.

På Skatteministeriets hjemmeside findes en lidt mere udførlig gennemgang af reglerne:

<http://www.skm.dk/publikationer/udgivelser/1824.html>

Afsnit 8: Obligationsejere

8.1. Skat og obligationer

Renteindtægter fra obligationer skal man betale skat af på samme måde som af andre renteindtægter. Kursgevinster og kurstab på obligationer har derimod som hovedregel ikke indflydelse på skatten. Der er ikke fradrag for depotomkostninger og som hovedregel heller ikke for handelsomkostninger.

8.2. Når man køber obligationer

En obligation er et *gældsbev.* Når man køber en obligation, svarer det til at give et lån til den, der udsteder obligationen. Udstederen af obligationen er forpligtet til at betale en bestemt rente på bestemte tidspunkter til køberen. Udstederen er også forpligtet til at betale "lånet" tilbage til køberen. Tilbagebetalingen sker enten på et bestemt tidspunkt eller ved afdrag over en periode.

Forskelle på obligationer

Som nævnt er der flere forskellige former for obligationer, hvor de mest almindelige er statsobligationer og realkreditobligationer. Inden for de enkelte typer obligationer kan der være forskellige serier med forskellige løbetider og rentesatser.

Der kan desuden være forskel på, om en obligation er *konverterbar* eller ej. At en obligation ikke er konverterbar betyder, at ekstraordinære afdrag og indfrielse før tiden ikke må ske med kontanter, men kun med andre obligationer.

Også afdragsprofilerne på obligationer kan variere. Ved *stående lån* bliver obligationen i sin helhed indfriet, når løbetiden udløber, mens renterne betales løbende. Dette gælder for eksempel nogle statsgældsbeviser og statsobligationer. Det er også muligt at optage realkreditlån afdragsfrit.

Serielån afdrages med lige store dele hver termin, men renterne betyder, at den samlede ydelse er størst i begyndelsen af perioden og falder mod udløbet.

For *annuitetslån* gælder, at afdragene er små i starten, men bliver større og større hen mod udløbet. Derimod er den samlede ydelse inklusive renter lige stor over hele forløbet. De fleste realkreditobligationer afvikles efter dette princip.

8.3. Mens man ejer obligationer

Skat af renteindtægter på obligationer

Når man som privatperson ejer en obligation og får en renteindtægt, beskattes den som kapitalindkomst på samme måde som enhver anden renteindtægt.

Det er de renter, man modtager i løbet af året, som skal medregnes ved selvangivelsen.

Hvis for eksempel renteterminerne på en obligation er 2. januar og 1. juli, skal påløbne renter medregnes ved selvangivelsen for 2007.

Bliver obligationen solgt 10. marts 2007, skal renter medregnes ved selvangivelsen for 2007. Derudover skal renter for perioden efter 2. januar og indtil 10. marts medregnes. Da der jo ikke bliver udbetalt renter på obligationen før 1. juli, er det typisk køberen af obligationen, der betaler sælgeren et beløb for de mistede renteindtægter.

Dette beløb kaldes *handelsrenter*. Til gengæld for dette beløb har køberen ret til at modtage hele renteindtægten ved den kommende termin - i eksemplet 1. juli. Hvis salget sker tæt på renteterminen, er det i praksis sælgeren selv, der modtager renterne, og sælgeren betaler køberen for dennes del deraf.

Handelsrenter betaler man skat af eller fradrager i det år, hvor handelen finder sted. Også selvom de renter på obligationen, man betaler for eller modtager betaling for, først forfalder i et senere år.

8.4. Når man sælger eller får indfriet obligationer

Skat af kursgevinster/-tab

Når man som almindelig privatperson sætter sin sparepenge i obligationer, skal man i langt de fleste tilfælde ikke betale skat af fortjenester på grund af stigende kurser på obligationerne. Man kan så heller ikke trække tab fra, hvis obligationskurserne falder.

Om man skal betale skat af kursgevinster i forbindelse med salget eller indfrielsen afhænger af, om obligationen opfylder kravet til *mindsterenten*.

Mindsterentekravet

Mindsterenten er en rentesats, der bliver fastsat for et halvt år ad gangen få dage inden den periode, den skal gælde. Mindsterenten bliver beregnet på baggrund af markedsrenten efter bestemte retningslinier, og offentliggøres blandt andet på børskurslisten og i Statstidende.

Det er på tidspunktet for udstedelsen af obligationen, at mindsterentekravet skal være opfyldt. En senere renteutvikling har ingen betydning. Heller ikke selvom obligationen sælges videre til en ny ejer. For perioden 1. januar til 30. juni 2007 er mindsterenten 3 pct.

Blåstemplede obligationer

Hvis kravet til mindsterenten på obligationen er opfyldt på det tidspunkt, hvor obligationen udstedes, taler man om en *blåstemplet* obligation. Blåstemplingen betyder, at kursgevinster ved salg eller indfrielse er skattefrie for personer. Som nævnt vil privatpersoner, der investerer i obligationer, typisk kun komme i berøring med blåstemplede obligationer.

Sortstemplede obligationer

Opfylder en obligation ikke mindsterentekravet, når den bliver udstedt, kaldes obligationen for *sortstemplet*. Det betyder, at kursgevinster er skattepligtige for obligationsejeren og for senere erhververe af den sortstemplede obligation. Til trods

for skattepligten, hvis obligationsejeren får en kursgevinst, har man som ejer ikke fradrag for kurstabet.

Særlige situationer

I nogle situationer er kursgevinster skattepligtige, selvom den enkelte obligation opfylder mindsterentekravet og dermed er blåstemplet.

Det gælder for det første, hvor man har købt *obligationer for lånte midler*.

Det er tilfældet, når ejeren i forbindelse med obligationskøbet har optaget store lån, eller når der er en tydelig sammenhæng mellem lånet og købet af obligationen.

Kurstab kan ikke trækkes fra.

En anden undtagelse til hovedreglen om private personers skattefri kursgevinster på blåstemplede obligationer er *obligationer i fremmed valuta*.

Hvis en obligation er udstedt i for eksempel Euro eller US-dollars, er kursgevinster skattepligtige. Samtidig kan man i de fleste tilfælde trække kurstabet fra.

Afsnit 9: Pensionsopparere

9.1. Mens man sparer op

Der gælder forskellige regler for de forskellige former for privat pensionsopsparring. Det gælder både ved udbetalingen af pensionsopsparringen, og ikke mindst når man betaler ind på sin pensionsopsparring.

De forskellige pensionsformer kan kombineres. Det hindrer skattereglerne ikke. Man kan derfor sammensætte sin pensionsopsparring, så den passer både til økonomien, mens man sparer op, og den økonomi, man forventer at få, når man går på pension.

At man for eksempel har en arbejdsgiveradministreret ordning, hindrer altså ikke, at man samtidig nyder fordel af skattebegunstigelsen af kapitalpensioner. Man kan opspare til begge former for pension.

Kapitalpension

Skattereglerne for kapitalpension adskiller sig fra andre private pensionsordninger. Der er en *beløbsmæssig begrænsning* på det maksimale fradragsberettigede indskud. Samtidig er også fradragsværdien ved indskud på kapitalpensioner begrænset.

Man kan kun trække årlige indbetalinger på op til 43.100 kr. fra i den personlige indkomst. For andre pensionsordninger gælder ikke samme begrænsning.

Indbetalinger på kapitalpension kan ikke trækkes fra i *topskattegrundlaget*. Derfor har indbetalingerne på kapitalpension mindre fradragsværdi end indbetalinger til ratepension eller pension med løbende udbetalinger. Fradragsværdien ved indskud på kapitalpension kan højst blive på ca. 45 pct. mod op til ca. 60 pct. på andre pensionsopsparringer.

Pensionsordning med løbende udbetalinger

Indbetalinger til pensionsordninger med løbende udbetalinger, som man selv betaler til, kan trækkes fra ved opgørelsen af den personlige indkomst. Da fradraget kan ske i topskattegrundlaget, har det dermed den højst mulige skatteværdi. Hvis det er arbejdsgiveren, der indbetaler, får man naturligvis ikke fradrag, men det indbetalte beløb skal til gengæld ikke medregnes til den skattepligtige indkomst.

Mange af de pensionsordninger, der indgår i overenskomsterne på arbejdsmarkedet, er ordninger med løbende udbetalinger. De er typisk udformet på den måde, at arbejdsgiveren indbetaler 2/3 af de samlede indbetalinger, mens man selv betaler den sidste 1/3.

Ratepension

Ratepension er en opsparingsordning, hvor det opsparede beløb bliver udbetalt i rater over en periode på mindst 10 år.

Også for indbetalingerne til en ratepension er der fradrag i den personlige indkomst. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af det maksimale indskud. Til ratepensionsordninger er der knyttet krav om, at man skal indbetale over en periode på mindst 10 år.

Beskatning af det løbende afkast

De penge, man indbetaler til en pensionsopsparing, giver et afkast, som sammen med indbetalingerne betyder, at opsparingen bliver større.

Afkastet kommer ved, at aktierne kaster udbytte og kursgevinster af sig, og ved at der kommer renteindtægter og kursgevinster fra obligationer, eller lejeindtægter og fortjenester ved salg fra ejendomme, som pensionsmidlerne er anbragt i.

Afkastet bliver ikke udbetalt til opspareren. Det bliver i stedet tilskrevet pensionsordningen.

Al afkast af pensionsopsparing beskattes med en sats på 15 pct. Denne sats gælder både for renter og aktieafkast. Der er dog for så vidt angår aktieafkast betalt selskabsskat på 28 pct. inden udlodning til aktionærerne.

9.2. Når pensionsopsparingen bliver udbetalt

Kapitalpension

En kapitalpension udbetales, som navnet siger, som et kapitalbeløb. Man kan tidligst få det opsparede beløb udbetalt, når man fylder 60 år. Ved udbetalingen skal der betales en afgift på 40 pct. af det udbetalte beløb.

Pensionsopsparing med løbende udbetalinger og ratepension

Udbetalinger fra pensionsordninger med løbende udbetalinger og ratepensioner er skattepligtige på samme måde som løn og folkepension. Det samme gælder for udbetalinger fra ATP og fra Den særlige pensionsopsparing. Der gælder dog den forskel, at der af lønindkomst skal betales arbejdsmarkedsbidrag (med 8 pct.), mens sådanne bidrag ikke opkræves af udbetalinger fra pensionsordninger og af folkepension.

Ophævelse i utide

Man kan til enhver tid hæve sin pensionsopsparing, men vælger man at hæve sin skattebegunstigede pensionsopsparing, før man fylder 60 år, skal man ved ophævelsen betale 60 pct. i afgift. Dette gælder dog ikke ved f.eks. livstruende sygdom. I disse tilfælde er afgiften 40 pct.

Fradragsværdi ved indbetalinger og indkomstskat ved udbetalinger fra pensionsordninger

År 2007, pct.	Indbetaling			Udbetaling		
	<i>Bund</i>	<i>Mellem</i>	<i>Top</i>	<i>Bund</i>	<i>Mellem</i>	<i>Top</i>
Ordning med løbende udbetaling	38,8	44,8	59,7	38,8	44,8	59,7
Ratepension	38,8	44,8	59,7	38,8	44,8	59,7
Kapitalpension	38,8	44,8	44,8	40,0	40,0	40,0

Anm.: Gennemsnitskommune med en skatteprocent på 25,3.

Afsnit 10: Moms, lønsumsafgift og miljøafgifter

10.1. Moms

Momsen blev indført i 1967. Som et af de første lande fik Danmark dermed en generel indirekte forbrugsskat, der opkræves som en merværdiafgift i flere led.

Forbrugsskat

Formålet med en forbrugsskat som momsens er at beskatte private personers udgifter til forbrug af varer og tjenesteydelser. Ved private personers forbrug forstås alt andet forbrug end det, der sker erhvervsmæssigt.

Generel

En generel forbrugsskat som momsens adskiller sig fra en specifik skat, eksempelvis punktafgifter, ved i princippet at omfatte alle varer og tjenesteydelser.

Indirekte

En forbrugsskat kan opkræves enten direkte hos den enkelte forbruger eller indirekte. Momsens er en indirekte skat. At en skat er indirekte vil sige, at skatten ikke pålægges den person, som endeligt skal betale skatten, men opkræves hos den, der leverer varer og ydelser til forbrugeren. Skatten overvæltes til den endelige forbruger gennem en forhøjelse af prisen på varen eller ydelsen.

Flerledsafgift

En forbrugsskat kan opkræves enten i et omsætningsled (enkeltledsafgift), eller i flere omsætningsled (flerledsafgift). Momsens er en flerledsafgift, der opkræves i alle omsætningsled, dvs. i producentledet, engrosledet og detailledet. Den tidligere "oms", som momsens afløste i 1967, var en enkeltledsafgift i engrosledet.

Merværdiafgift

Momsens er en merværdiafgift.

En merværdiafgift medfører, at den enkelte virksomhed skal betale moms af den merværdi, d.v.s. værditilvækst, der sker i virksomheden. Ved ethvert salg af varer og tjenesteydelser skal der betales merværdiafgift (moms) af salgsprisen, men virksomheden kan trække den moms fra, som den har betalt ved produktionen af varen, dvs. den betalte moms af råvarer og produktionsomkostninger. Ordningen medfører således ikke dobbeltbeskatning. Det er alene det endelige forbrug, der beskattes.

6. momsdirektiv

I perioden fra 1967 til 1978 omfattede momsloven uden undtagelse alle varer, mens kun tjenesteydelser, som specifikt var nævnt i loven, var omfattet af momspligten.

Som følge af vedtagelsen af EF's 6. momsdirektiv i 1977 blev det momspligtige område i 1978 udvidet med en generel momspligt for tjenesteydelser. Herefter er alene ydelser, som udtrykkeligt er nævnt i loven, undtaget fra momspligt.

Baggrunden for gennemførelsen af 6. momsdirektiv var, at medlemslandenes finansielle bidrag til EU skulle bestå af en andel af det fælles beregningsgrundlag for medlemsstaternes moms. For at opnå en retfærdig fordeling af denne forpligtelse var det nødvendigt at harmonisere beregningsgrundlaget - herunder især bestemmelserne om momspligt og momsfritagelser - i alle medlemslandene.

Beregningsgrundlaget er dog ikke fuldstændig harmoniseret i EU, idet medlemsstaterne for en række varer og tjenesteydelser indtil videre kan beholde undtagelsesordninger, som ikke er i overensstemmelse med hovedbestemmelserne i 6. momsdirektiv.

Undtagelser

Som eksempler på afvigelser, som Danmark er berettiget til at fortsætte med i en overgangsperiode, kan nævnes momsfrigørelse for personbefordring og afsætning af fast ejendom, ligesom Danmark fortsat kan opkræve moms af radio- og fjernsynslicens og visse kulturelle tjenesteydelser, f.eks. teaterforestillinger. Avisudgivelse er i princippet momspligtig, men satsen er 0.

Af danske undtagelser, som er i overensstemmelse med hovedbestemmelserne i 6. momsdirektiv og således ikke er begrænset til en overgangsperiode, kan nævnes momsfritagelser for den finansielle sektor, en række tjenesteydelser på undervisnings-, social- og sundhedsområdet og udlejning af boliger.

Momsgrundlaget

Momsgrundlaget er det beløb, der skal lægges til grund ved beregningen af moms. Hovedreglen er, at der ved levering af varer og tjenesteydelser skal betales moms af hele vederlaget. Det betyder, at der som hovedregel skal betales moms af ethvert beløb, som betales i forbindelse med en momspligtig transaktion. Vederlaget er som udgangspunkt lig med den fakturerede salgspris til køberen.

Momssatsen

Momssatsen udgør som hovedregel 25 pct. af momsgrundlaget for alle momspligtige varer og tjenesteydelser svarende til 20 pct. af prisen i butikken. Ved avisudgivelser er satsen dog 0. Den reelle afgiftssats for kunstneres førstegangssalg er 5 pct. Denne reelle sats fremkommer rent teknisk ved en reduktion af afgiftsgrundlaget til 2 pct. af vederlaget, således at der betales 25 pct. af 20 pct., hvilket er lig med 5 pct. af det generelle afgiftsgrundlag.

10.2. Lønsumsafgift

Lønsumsafgiften blev indført med virkning fra 1. juli 1990.

Der er 4 metoder til beregning af lønsumsafgift:

- For virksomheder inden for den finansielle sektor beregnes lønsumsafgiften som 9,13 pct. af lønsummen.
- For fonde og foreninger m.fl. beregnes lønsumsafgiften som 5,33 pct. af lønsummen.
- For virksomheder, der udgiver eller importerer aviser, beregnes lønsumsafgiften som 2,5 pct. af værdien af virksomhedens avissalg.
- For læger m.v., kulturelle virksomheder, private skoler og kurser, rejsebureauer, taxavognmænd, beregnes lønsumsafgiften som 3,08 pct. af lønsummen plus/minus virksomhedens over-/underskud.

Til virksomhedens lønsum medregnes enhver form for løn, som virksomhedens ansatte har erhvervet inkl. tillæg, uanset om de indgår i lønnen eller ydes særskilt. For naturalier gælder dog særlige regler.

10.3. Energiafgifter

Der findes i Danmark energiafgifter på henholdsvis kul, olie, naturgas og elektricitet. Disse dækker også energi anvendt som motorbrændstof, herunder afgiften på benzin og dieselolie.

Lovgrundlaget for energibeskatningen er givet ved energiafgiftslovene, som inkluderer henholdsvis kulafgiftsloven, olieafgiftsloven, gasafgiftsloven, elafgiftsloven, kuldioxidafgiftsloven og svovlafgiftsloven.

Formål

Energiafgifterne har dog den yderligere fordel, at påvirke virksomheder og husholdninger til at spare på energiforbruget, og dermed sænke miljøbelastningen. Med de almindelige energiafgifter gives forbrugeren et generelt incitament til at spare på energien.

Niveau og opkrævning

Satserne for de almindelige energiafgifter er fastsat i forhold til brændslernes energiindhold. For kul, olie og naturgas samt el anvendt til varme udgør afgifterne, hvad der svarer til omkring 51 kr. pr. GJ. Dette gælder dog ikke for energi anvendt som motorbrændstof i biler o. lign. Her gælder det i stedet, at afgiftsniveauet sættes så højt som muligt under hensyn til, hvad der måtte eksistere af krav til mobilitet, fordelingsmæssige virkninger, konkurrenceevne og grænsehandel. Ønsker man at kende satsen for hver enkelt type brændsel er denne anført pr. liter, kg eller m³ i energiafgiftslovene.

Energiafgifterne betales af energileverandøren, som herefter gennem regningen for den leverede energi overvælter afgiften på de enkelte forbrugere.

Elvarmesatsen

Der anvendes en særlig lavere afgiftssats, den såkaldte elvarmesats, for elektricitet anvendt til opvarmning af helårsboliger med et årligt forbrug, der overstiger 4000 kWh. Elvarmesatsen kan anvendes for leverancer til sommerhuse, som ejeren lovligt kan anvende til helårsbolig. For at få adgang til elvarmesatsen skal boligens

elvarmeinstallation være registreret hos elselskabet som anvendt til opvarmning. Kommunen skal attestere, at installationen er i en bolig, der er registreret i BBR som elopvarmet helårsbolig, eller i et sommerhus, som ejeren lovligt anvender til helårsbolig.

10.4. Registreringsafgift af biler

Afgifter på køretøjer udgøres af registreringsafgift, vægtafgift, ejerafgift, udligningsafgift, ansvarsforsikringsafgift samt vejbenyttelsesafgift. Registreringsafgiften er knyttet til anskaffelsen af køretøjer. De øvrige afgifter er knyttet til anvendelsen eller besiddelsen af et køretøj og kaldes de løbende afgifter. I det følgende gennemgås registreringsafgiften, mens de løbende afgifter gennemgås i næste afsnit.

Provenuet fra afgifter på køretøjer udgør for tiden omkring 35 mia. kr., hvoraf de 24 mia. kr. er fra registreringsafgiften. Provenuet fra registreringsafgiften svinger dog meget fra år til år, da bilsalget er meget følsomt for ændringer i samfundsøkonomien.

Registreringsafgiften er knyttet direkte til det enkelte køretøj og betales i det øjeblik, køretøjet ønskes anvendt på offentlig vej i Danmark. Der opkræves således registreringsafgift af alle nyregistrerede personbiler, motorcykler, vare- og lastvogne med tilladt totalvægt indtil 4 tons, hyrevogne, busser samt af en række andre køretøjer. Ved ejerskifte af en allerede dansk indregistreret bil betales der ikke registreringsafgift på ny. Der betales altså kun registreringsafgift af en bil én gang i dens levetid her i landet.

Personbiler

Registreringsafgiften beregnes af den afgiftspligtige værdi, der er køretøjets almindelige pris inklusive moms ved salg. I den afgiftspligtige værdi indregnes altid mindst 9 procent i avance. Der medregnes som hovedregel alt det udstyr, der leveres med køretøjet, undtagen radioer samt andet ekstraudstyr, som er monteret eller installeret hos forhandleren. Endvidere holdes leverings- og finansieringsomkostninger på maksimalt 1.840 kr. for personbiler ude af beregningsgrundlaget.

For nye personbiler beregnes registreringsafgiften, som hovedregel, som 105 procent af den del af den afgiftspligtige værdi, der er under 65.900 kr. (2007) og 180 procent af den del af den afgiftspligtige værdi, der er over 65.900 kr.

Nedenstående eksempel viser beregningen af registreringsafgiften for en typisk mellemklassebil, der på gaden koster ca. 227.000 kr. i 2007.

Eksempel på sammensætning af prisen for en almindelig personbil (2007)

		Fuld sats 2007	
		Kr.	
Bilpris før registreringsafgift			
Forhandlerudsalgspris excl. moms		85.000	
Moms heraf - 25 pct		21.250	
Bilpris med moms		(1)	106.250
Fradrag i beskattet værdi			
Radio	ja		1.000
Airbags	4 stk.		5.120
ABS	ja		4.165
ESP	ja		1.300
Beskattet værdi	(2)		94.665
Registreringsafgift			
Afgift af værdien (2) ud over 65.900 kr.		180,00 %	51.777
Afgift af værdien under 65.900 kr.		105,00 %	69.195
Fradrag i afgiften			
- indefra justerbart højre sidespejl			- 300
- selealarmer		3 stk.	- 300
Samlet registreringsafgift		(3)	120.372
Bilens pris på gaden excl. leveringsomkostninger (1) + (3)			226.622

For brugte personbiler, der indføres i Danmark, beregnes afgiften efter samme princip som for nye, men beløbsgrænserne ved progressionen er mindre. For en personbil, der f.eks. er mellem 1 og 2 år gammel, beregnes registreringsafgiften som 105 procent af 46.600 kr. og 180 procent af resten. Skemaet nedenfor giver en oversigt over aftrapningen af progressionsgrænsen med bilens alder.

Bilens alder	Progressionsgrænse (kr.)
Ny	65.900
0 - 1 år	56.000
1 - 2 år	47.900
2 - 3 år	39.600
3 - 4 år	31.400
4 - 5 år	23.100
5 - 6 år	15.000
Over 6 år	6.700

Sikkerhedsmæssige fradrag

Der gives en række fradrag i registreringsafgiften og i afgiftsgrundlaget, fortrinsvis af sikkerheds- eller miljømæssige hensyn. Derudover kan udgifter til særligt invalideudstyr holdes uden for den afgiftspligtige værdi. Baggrunden for disse fradrag er, at en værdibaseret afgift som den danske registreringsafgift indebærer, at ekstraudstyr til forbedring af miljø og sikkerhed øger afgiften, idet ekstraudstyret forøger bilens værdi. Fradragene er således forsøgt beregnet ud fra, hvad ekstraomkostningen er ved det pågældende sikkerheds- eller miljøfremmende udstyr. Derved tilskyndes forbrugere samt producenter til at installere det pågældende sikkerheds- eller miljøfremmende udstyr. I følgende skema er de sikkerhedsmæssige fradrag gengivet.

Skema 4.2: Sikkerhedsmæssige tillæg og fradrag

	Personvogne	Varevogne
<i>Frdrag i den afgiftspligtige værdi (kr.)</i>		
Blokeringsfri bremses (ABS)		4.165 kr.
Sikkerhedspuder (airbags)	1.280 pr. pude, maks. 4 puder	
ESP-system		1.300 kr.
<i>Tillæg til den afgiftspligtige værdi</i>		
Ingen sikkerhedspuder (airbags)		7.450 kr.
Kun én sikkerhedspude (airbag)		3.725 kr.
<i>Frdrag i registreringsafgiften (kr.)</i>		
Indvendig justerbart højre sidespejl	300	300
Selealarmer	100 kr. pr. stk., maks. 3 stk.	-
Ekstra højt monteret stoplygte	-	200

Miljømæssige fradrag

I 1999 blev registreringsafgiftsloven ændret i en retning, der i højere grad tilgodeser særligt brændstoføkonomiske biler.

Blandt andet fik meget energiøkonomiske køretøjer et nedslag i registreringsafgiften. Nedslaget gælder for køretøjer indregistreret efter 1. januar 2000 og følger følgende skala:

Skema 4.3: Nedslag i registreringsafgiften

Brændstofforbrug (km/l)	Afgiftsnedsættelse		
	<i>Diesel</i>	2000-2005	2005-2010
<i>Benzin</i>			
25 - 28,6	28,1 - 32,1	1/6	0
28,6 - 33,3	32,1 - 37,5	1/3	1/5
33,3 - 40,0	37,5 - 45	1/2	2/5
> 40	> 45	2/3	3/5

Eksempelvis vil en benzindrevet bil med et benzinförbrug på 30 km/l, der indregistreres i perioden 2001 - 2005, få et nedslag i registreringsafgiften på 1/3.

Nedslagene skal kompensere for, at de meget brændstoføkonomiske biler, på grund af anvendelse af ny teknologi, ofte vil være dyrere at producere. De meget brændstoføkonomiske biler vil derved være dyrere at anskaffe for forbrugerne end tilsvarende biler med et højere energiförbrug.

For nye dieslbiler med partikelfilter gives der nedslag i grundlaget for registreringsafgiften på 4.000 kr. i perioden 2006-2009. Nedslaget gælder både for person- og varebiler med lavt partikeludslip. Det svarer til en reduktion i registreringsafgiften for personbiler på ca. 7.200 kr. og ca. 1.200 for varebiler.

Varebiler

For nye varebiler med en totalvægt på indtil 2 tons og visse køretøjer mellem 2 og 4 tons er registreringsafgiften 95 procent af værdien ud over 15.900 kr. For øvrige varebiler mellem 2 og 4 tons er registreringsafgiften 0 kr. af de første 34.100 kr. og 30 pct. af resten. For varebiler over 3 tons kan afgiften dog højst udgøre 56.800 kr. Køretøjer over 4 tons (lastbiler) er som hovedregel fritaget for afgift.

Motorcykler

For nye motorcykler beregnes afgiften som 105 procent af den del af den afgiftspligtige værdi, der er mellem 8.300 kr. og 15.200 kr., og 180 procent af resten. For brugte motorcykler og varevogne, der indføres til Danmark, aftrappes beløbsgrænserne på samme måde som for personbiler.

Hyrevogne

Registreringsafgiften for hyrevogne, dvs. køretøjer der efter bevilling må anvendes til hyrekørsel og som udelukkende benyttes til erhvervsmæssig personbefordring, udgør 20 procent af den del af bilens værdi, der overstiger 12.100 kr. Hvis køretøjet efterfølgende ophører med at fungere som hyrevogn, skal der svares fuld afgift af bilens nuværende værdi. Der skal dog ikke betales afgift af hyrevogne, der omregistreres efter at have kørt mindst tre år og mindst 210.000 km eller mindst to år og mindst 250.000 km som hyrevogn.

Campingbiler

For køretøjer der har en egenvægt på over 2 tons og som utvivlsomt er konstrueret og indrettet til ophold og beboelse, herunder med adgang til opredning af egentlige sovepladser til mindst 4 personer, udgør registreringsafgiften 60 pct. af den del af køretøjets værdi der overstiger 12.100 kr.

Øvrige campingbiler afgiftsberigtiges som personbiler, men der kan ses bort fra udgifterne til beboelsesindretningen.

Godtgørelse af registreringsafgift

Afgiften af en brugt bil eller motorcykel, kan godtgøres, hvis køretøjet afmeldes fra motorregisteret og udføres fra landet. Godtgørelsesbeløbet fastsættes som den registreringsafgift, der skulle betales, hvis det helt samme køretøj blev indført fra udlandet. Godtgørelse er dette afgiftsbeløb fratrukket 15 pct.

Der godtgøres ikke beløb på under 4.000 kr. for motorcykler, varebiler, hyrevogne og sygetransportkøretøjer og under 7.500 kr. for personbiler, herunder autocampere og busser.

Der godtgøres ikke afgift for køretøjer, der på grund af færdselsskade eller lign. skulle have betalt registreringsafgift på ny ved registrering her i landet. Der gives ikke godtgørelse for køretøjer, der er mere end 35 år gamle regnet fra første registreringsdato.

Lige som for indførte køretøjer gælder, at de skal være registreringsklar stand. Det vil bl.a. sige, at de skal kunne ejerskiftes uden syn. Der godtgøres ikke registreringsafgift vedrørende ekstraudstyr, der ikke er betalt registreringsafgift af og godtgørelsen kan ikke overstige den afgift, der oprindeligt er betalt, fratrukket 15 pct.

10.5. Løbende bilafgifter

De løbende afgifter består af vægtafgift, ejerafgift, udligningsafgift, ansvarsforsikringsafgift samt vejbenyttelsesafgift.

Vægtafgift

Vægtafgiften beregnes på grundlag af køretøjets egenvægt. Der skal som hovedregel betales vægtafgift af alle biler indregistreret første gang før 1. juni 1997. Indtil 1. juni 1997 betalte alle indregistrerede biler vægtafgift, men i 1997 blev vægtafgiften for personbiler indregistreret efter 1. juni 1997 erstattet af ejerafgiften, der beregnes på grundlag af køretøjets brændstofforbrug. I dag er det kun personbiler indregistreret før 1. juni 1997 samt varebiler, lastbiler, campingbiler o.lign., der fortsat betaler vægtafgift. Grunden til, at disse køretøjer fortsat betaler vægtafgift, er, at der for køretøjer produceret før 1997 samt varebiler og campingbiler, ikke findes en officiel brændstofforbrugsnorm. Det er således ikke muligt at beregne grøn ejerafgift for disse køretøjer.

Ejerafgift

I 1997 erstattede man som nævnt vægtafgiften med ejerafgiften. Ejerafgiften er som vægtafgiften en løbende afgift knyttet til det enkelte køretøj og beregnes udelukkende på grundlag af bilens brændstofforbrug. Formålet med omlægningen var, at skærpe bilafgifternes miljøvirkning ved at gøre afgifterne mere afhængige af miljøbelastningen. Omlægningen har betydet et fald i afgiften for særligt brændstoføkonomiske biler. Til eksempel kan nævnes, at en dieseldrevet VW LUPO betaler 160 kr. i grøn ejerafgift mens en benzindrevet Peugeot 607 med en motor på 3,0 liter og automatgear skal betale 6.480 kr. om året.

Udligningsafgift

Dieselbiler skal udover at betale vægtafgift eller grøn ejerafgift også betale udligningsafgift. Udligningsafgiften korrigerer for forskellen i afgiften på benzin- og dieselolie, så der skabes en vis ligestilling mellem de biler, der anvender diesel, og dem der anvender benzin som brændstof. Når afgiften af benzin sættes op, sættes udligningsafgiften op, og når afgiften af diesel sættes op, sættes udligningsafgiften ned. For almindelige personbiler er udligningsafgiften beregnet som afgiftsbesparselsen ved at anvende diesel som brændstof frem for benzin ved en årskørsel på 16.000 km. Det betyder, at kører man 16.000 km om året, vil man alt i alt betale det samme beløb i afgift uafhængigt af om man kører i en diesel- eller benzindrevet bil.

Hvem betaler løbende bilafgifter?

Personbiler

Der skal som hovedregel betales enten vægtafgift eller ejerafgift af alle personbiler, der er registreringsafgiftspligtige i Danmark. Dieselbiler skal derudover betale udligningsafgift. Afgiften er knyttet til det enkelte køretøj og er en løbende afgift, der indbetales en, to eller fire gange om året til Centralregistret for Motorkøretøjer.

Varebiler - og lastbiler

Vare- og lastbiler med en totalvægt på indtil 4.000 kg, der er indregistreret første gang efter 2. juni 1998, skal udover vægtafgift betale et tillæg på 5.040 kr. om året for privat anvendelse, såfremt køretøjet benyttes til ikke erhvervsmæssig kørsel. Vare- og lastbiler med en totalvægt på mere end 4.000 kg, der ikke betaler vejbenyttelsesafgift, betaler alene vægtafgift efter en særlig skala. Lastbiler og lastvognstog med en tilladt totalvægt på over 12 tons, der benyttes til vejgodstransport skal betale vejbenyttelsesafgift for retten til at anvende det danske vejnet. Disse biler betaler endvidere en særlig vægtafgift, der er differentieret efter affjedringssystemet. Vejbenyttelsesafgiften gælder både indenlandske og udenlandske lastbiler.

Veteranbiler og elbiler

Biler, der er mere end 35 år gamle (veteranbiler), betaler kun 1/4 del af de gældende satser. Elbiler er helt undtaget fra afgift.

10.6. Miljøafgifter

De fleste miljøafgifter opkræves hos virksomhederne. Når virksomhedens omkostninger stiger som følge af en afgift, har virksomheden to muligheder: Enten hæves prisen på produktet svarende til afgiften. Man siger, at producenten overvælter afgiften på forbrugeren. Eller også vælges et mere miljømæssigt alternativ til at producere varen. Hvis producenten vælger at overvælte afgiften på forbrugeren, dvs. hæver prisen, vil varen blive dyrere for forbrugeren, og forbrugeren vil derfor nedsætte sit forbrug af den pågældende vare. Både forbrugeren nedsatte forbrug af varen eller producentens skift til et miljøvenligere alternativ er til gavn for miljøet.

Overordnet set kan miljøafgifterne opdeles i tre grupper:

- Afgifter på miljøskadelige produkter som indgår i forbrug eller produktion
- Afgifter på udledning af forurenende stoffer
- Afgifter på knappe ressourcer

Afgifter på miljøskadelige produkter

Som eksempel på miljøskadelige produkter er bekæmpelsesmidler, som giver problemer med forurening af grundvandet. CFC-gasser også kaldet freon, som nedbryder ozonlaget, samt HFC-gasser (drivhusgasser), som øger drivhuseffekten, er andre eksempler på afgifter på miljøskadelige produkter.

Nogle produkter er ikke i sig selv miljøskadelige, men bliver det, når de bliver til affald. Som eksempel kan nævnes pvc, som ved afbrænding danner sundhedsskadelig dioxin. Nikkel-cadmium-batterier (genopladelige batterier), som sidder i eksempelvis en mobiltelefon, boremaskiner mv., skal behandles specielt i affaldshåndteringen, fordi stofferne er meget giftige for både mennesker og miljø.

Der er også afgift på produkter, som skaber store affaldsmængder. Emballage og engangsservice er eksempler på sådanne afgiftsobjekter. De er ikke i sig selv

specielt skadelige, men er med til at øge affaldsmængderne. For disse produkter findes der gode alternativer som eksempelvis porcelæn, der kan genbruges.

Der er også en generel afgift på affald for at reducere de samlede mængder affald og give incitament til eksempelvis kompostering og dermed genanvendelse af egnet affald.

Afgifter på udledning af forurenende stoffer

Som eksempler på afgift på udledning af forurenende stoffer kan nævnes spildevandsafgift og kuldioxidafgift. Spildevandsafgiften skal give incitament til at reducere det udledte spildevand, og kuldioxidafgiften (også kaldet CO₂-afgiften) skal hjælpe til at reducere udslippet af CO₂, som er med til at øge drivhuseffekten.

CO₂-afgiften er ligesom energiafgifterne lagt på kul, olie, naturgas og elektricitet.

Med CO₂-afgiften gives der et særligt incitament til at begrænse den miljøskadelige udledning af kuldioxid til atmosfæren. Dette igen ved at fremme energibesparelser eller skift til energiformer med et lavere eller intet CO₂-indhold, såsom naturgas eller vedvarende energi.

CO₂-afgiftssatserne er fastsat i forhold til brændslernes CO₂-indhold og udgør således, hvad der svarer til 90 kr. pr. ton CO₂. Ønsker man at kende CO₂-afgiftssatsen for hver enkelt type brændsel er denne anført pr. liter, kg eller Nm³ i kuldioxidafgiftsloven.

Afgifter på knappe ressourcer

Afgift på henholdsvis vand og råstoffer er eksempler på afgifter på knappe ressourcer. Afgifterne giver incitament til, at der bruges mindst muligt vand og råstoffer, og at der i videst muligt omfang sker genanvendelse af disse ressourcer.

Hvem betaler miljøafgifter i Danmark?

I Danmark er det primært virksomhederne, herunder producenter og importører, som betaler miljøafgifterne. I mange tilfælde er det hovedsageligt af administrative og kontrolmæssige grunde, at afgiftsbetaling ligger i det første led og ikke eksempelvis hos den enkelte borger. Da virksomhederne i vid udstrækning sender regningen videre til forbrugeren, bliver det i praksis alligevel den enkelte borger, der kommer til at betale. Som foran nævnt er formålet med afgifterne at give incitament hos både forbrugere og virksomheder til at nedsætte forbruget og skifte til mere miljømæssige alternativer end dem, der afgiftsbelægges.

Ingen afgift ved eksport

For at danske virksomheder ikke stilles dårligere i en konkurrencesituation i udlandet og heller ikke dobbeltbeskattes, afløftes afgiften ved eksport. Derved menes, at hvis virksomheden allerede har betalt afgiften, tilbagebetales den, og hvis virksomheden endnu ikke har betalt afgiften, blive den ikke opkrævet.

Afgiftsgrundlaget

Langt de fleste miljøafgifter er opgjort pr. enhed som f.eks. pr. styk, kg, m³ og kWh. Afgiften af bekæmpelsesmidler er dog udformet som en værdiafgift. Årsagen er, at de mest miljøbelastende stoffer typisk er meget koncentrerede og dermed sælges i små mængder. De er dog samtidig relativt dyre. En afgift pr. liter vil ramme skævt, fordi de meget koncentrerede midler vil slippe med en meget lille afgift. For at disse midler kan blive beskattet hårdest, er afgiften udformet som en værdiafgift.

10.7. Øvrige punktafgifter

I Danmark har vi afgifter på visse nydelsesmidler. Det drejer sig blandt andet om tobaksvarer, øl, vin, spiritus, konsumis, chokolade, slik og mineralvand. Mineralvand dækker over sodavand og anden mineralvand med brus samt diverse juice- og koncentratprodukter.

Disse varer er pålagt afgift af sundhedsmæssige hensyn.

Hvem betaler afgiften?

Ligesom med miljøafgifterne er det producenterne og importørerne, som betaler afgiften. Afgiften overvæltes derefter til forbrugeren. I dette tilfælde er formålet ikke at få virksomhederne til at udvikle alternativer, men derimod at påvirke forbrugerne til at nedsætte deres forbrug af disse sundhedsskadelige produkter. Ligesom for miljøafgifterne afløstes afgiften ved eksport, for at de danske virksomheders konkurrencesituation ikke forringes.

Afgiftsgrundlag

Mineralvandsafgiften er 91 øre pr. liter. Afgiften af konsumis udgør 3,40 kr. pr. liter. For chokolade, slik og tyggegummi er afgiften 14,20 kr. pr. kg.

For spiritus er afgiften 150 kr. pr. liter 100 pct. sprit. Når afgiften skal fastsættes, sker det således ud fra alkoholprocenten pr. flaske (f.eks. 1 liter eller 75 cl.) af den pågældende spiritus.

Af alkoholsodavand skal derudover betales en tillægsafgift på 2,90 kr. pr. liter. Stammer alkoholen fra en gæring, skal der yderligere betales en tillægsafgift, der betyder, at afgiften på en alkoholsodavand er den samme uanset alkoholbasen (gæring eller destillering). Den samlede alkoholafgift er dermed ca. 3 kr. for en 27,4 cl's flaske med et alkoholindhold på 5,0 pct. vol.

Ølafgiften beregnes efter en glidende alkoholskala, som beregnes ud fra øllets indhold af 100 pct. ren alkohol (etanolindholdet). Afgiften udgør 50,90 kr. pr. liter ren alkohol. Det svarer til en afgift på godt 77 øre for en alm. pilsnerøl. Øl med et alkoholindhold på under 2,8 pct. vol. er fritaget for afgift.

For en almindelig bordvin (med en alkoholprocent mellem 6 og 15) er afgiften ca. 4,60 kr. pr. flaske.

Afgiften på tobak er opdelt efter, om det drejer sig om cigaretter, fin- eller groftskåret tobak. For cigaretter udgør afgiften 63,66 øre pr. cigaret plus 13,61 pct. af detailsalgsprisen. Afgiften udgør dermed ca. 17 kr. for en pakke cigaretter med 20 stk., som koster 31,50 kr. For "billigmærker" udgør afgiften ca. 16,25 kr. for en pakke, som koster 26,50 kr. i butikkerne.

For finskåret tobak, som typisk bruges til hjemmerulning af cigaretter, udgør afgiften 452,50 kr. pr. kg. For groftskåret - typisk pibetobak - udgør afgiften 402,50 kr. pr. kg. Desuden er der afgift på cigaretpapir til hjemmerulning på 4 øre pr. stk.

Af glødelamper betales en afgift på 3,75 kr. pr. stk. Af te og kaffe betales der en afgift på hhv. 6,25 kr. pr. kg og 5,45 kr. pr. kg.

Pr. 1. januar 2007 er lufthavnsskatten bortfaldet.

Afsnit 11: Skattevæsenet - hvem, hvad, hvor?

11.1. Skattevæsenet - hvem, hvad, hvor?

Skattevæsenet kan fremstå som en stor og kompleks institution, hvor det er svært at vide, hvem man som almindelig borger skal kontakte. I praksis vil man dog typisk kun have brug for kontakt med en lille del af skattevæsenet.

Tommelfingerreglen er, at man skal henvende sig til den kommunale borgerservice eller et skattecenter.

Arbejdsdelingen er, at den kommunale borgerservice behandler enkle og almindeligt forekommende forespørgsler, mens mere komplicerede spørgsmål behandles i skattecentre.

Hvis man henvender sig i den kommunale borgerservice, og sagen skal behandles af et skattecenter, vil den kommunale borgerservice være behjælpelig med at formidle kontakten til skattecentret og sikre, at sagen bliver overdraget på en fornuftig måde.

Som borger kan du selv vælge, hvilken kommunal borgerservice eller skattecenter du vil henvende dig til. Hvis en borger f.eks. bor i Næstved og arbejder i Roskilde, kan borgeren henvende sig til skattecenteret i Roskilde, hvis det er lettest for borgeren.

11.2. Forskudsopgørelse, selvangivelse og årsopgørelse

Det er SKAT, der udsender forskudsopgørelse, selvangivelse og årsopgørelse.

Forskudsopgørelsen

Forskudsopgørelsen udsendes i november måned for det efterfølgende kalenderår. Forskudsopgørelsen danner grundlag for den foreløbige skat, *kildeskatten*, man skal betale i løbet af indkomståret. Som almindelig lønmodtager får man med forskudsopgørelsen et *skattekort*, der fortæller arbejdsgiveren, hvor meget der skal trækkes i skat, inden lønnen udbetales.

Oplysninger fra forskudsopgørelsen bliver for mange lønmodtagere elektronisk overført direkte til deres arbejdsgiver. Det betyder, at man ikke selv behøver at aflevere skattekortet hos arbejdsgiveren, medmindre man ændrer forskudsopgørelsen eller hvis man på et senere tidspunkt skifter arbejdsgiver.

Hvis man har *ændringer til forskudsopgørelsen*, kan man indsende en tilrettet forskudsopgørelse til skattecenteret eller den kommunale borgerservice, eller indtaste ændringerne via telefonen eller Internettet.

Man kan have ændringer til forskudsopgørelsen af flere grunde. For eksempel fordi man forventer at tjene enten mere eller mindre, end der er anført på forskudsopgørelsen. Eller for eksempel fordi man på grund af huskøb eller -salg har ændrede renteudgifter.

Hvis ens indtægter eller især fradrag ændres meget, er det en god idé at få ændret forskudsopgørelsen. Ellers risikerer man, at den skat, man betaler i løbet af året, slet ikke svarer til den skat, man reelt skal betale.

Hvis man betaler forskudsskat på et forkert grundlag, risikerer man en restskat, hvis det viser sig, at man får meget større indtægter eller færre udgifter i løbet af året, end det fremgik af forskudsopgørelsen. Hvis man har betalt for meget i skat, får man pengene tilbage med en godtgørelse på 2 pct.

Selvangivelsen

Selvangivelsen udsendes i marts-april i året efter indkomståret. De fleste borgere får den almindelige selvangivelse, som skattevæsenet har udfyldt på forhånd med de tal, som er modtaget fra arbejdsgivere, pengeinstitutter m.fl. Hvis man har *rettelser* eller *tilføjelser* til selvangivelsen, skal de som ved forskudsopgørelsen indsendes til skattecenteret eller den kommunale borgerservice eller indtastes via telefonen eller Internettet. Det skal ske senest den 1. maj.

Årsopgørelsen

Godt 60 pct. af de skattepligtige får *årsopgørelsen* sammen med selvangivelsen. De resterende får den, når selvangivelsen er indsendt. Er man gift, skal ens ægtefælle også have indsendt selvangivelsen, før skattevæsenet kan udsende årsopgørelsen.

Årsopgørelsen er en opgørelse over, hvor meget man allerede har betalt i forskudsskat, og hvor meget man rent faktisk skal betale i skat på grundlag af selvangivelsen. Årsopgørelsen viser, om man får overskydende skat tilbage eller skal betale restskat.

Hvis man har spørgsmål eller ændringer til forskudsopgørelsen, selvangivelsen eller årsopgørelsen, skal man således altid henvende sig til skattecenteret eller den kommunale borgerservice.

Hvis man fremlægger nye oplysninger i forbindelse med selvangivelsen, får det indvirkning på årsopgørelsen. Hvis man har fået årsopgørelsen sammen med sin selvangivelse, betyder nye oplysninger, at man får en ny årsopgørelse.

Det er muligt at få genoptaget skatteansættelsen for et indkomstår, f.eks. hvis man har glemt et fradrag. Det kan dog kun ske op til 3 år efter udløbet af det pågældende indkomstår.

11.3. Klagemuligheder

Hvis man er uenig i den skat, som SKAT har beregnet, at man skal betale, eller får man afslag på genoptagelse af sin sag trods nye oplysninger, kan man klage skriftligt og begrundet over skatteansættelsen til skatteankenævnet eller Landsskatteretten.

Som borger kan man selv vælge at få sin klage i skatteankenævnet med mulighed for efterfølgende at klage til Landsskatteretten, eller at klage direkte til Landsskatteretten.

Skatteankenævn

Medlemmerne af skatteankenævnene er valgt til at sidde der. Det vil sige, at de ikke er ansat i skatteforvaltningen. De har typisk et andet arbejde eller en anden profession.

Klagen til skatteankenævnet skal sendes senest én måned fra, at man har modtaget afgørelsen eller årsopgørelsen. Hvis skatteankenævnet ikke giver medhold, skal skatteankenævnet udarbejde en sagsfremstilling, som klageren opfordres til at kommentere.

Skatteankenævnet kan ændre ansættelsen i sin helhed, uanset klagens indhold. Dette indebærer, at skatteankenævnet har mulighed for at forhøje en indkomstansættelse på punkter, hvor klageren kræver ansættelsen nedsat. Ved at klage kan man altså komme ud for, at man ender med at komme til at betale mere i skat end først beregnet.

Landsskatteretten

Man kan klage direkte til Landsskatteretten. Ligesom man kan rette henvendelse til Landsskatteretten, hvis man ikke er enig i skatteankenævnets afgørelse. Landsskatteretten er landets øverste administrative klageinstans vedrørende skatte, moms, afgifter, told og ejendomsvurderinger. Landsskatteretten er ikke en domstol.

Når Landsskatteretten har modtaget en klage over en afgørelse, indhenter den relevant materiale i sagen. Efter at sagsbehandleren har forberedt sagen, bliver den fremsendt til votering hos rettens medlemmer.

Når der er truffet en afgørelse, sender Landsskatteretten sin kendelse til klageren og til en eventuel repræsentant. Undervejs i forløbet er der mulighed for at få et møde med sagsbehandleren, hvor man som klager eller som repræsentant for klageren får lejlighed til at udtale sig om sagen.

Man kan også bede om at forelægge sin sag mundtligt for rettens medlemmer på et retsmøde. Det bruges dog typisk kun i store sager. Landsskatteretten kan unnlade at efterkomme et ønske om et retsmøde, hvor retten anser et sådant møde for åbenbart overflødigt.

Enhver borger har ret til selv at indbringe sin sag. Der er ikke noget krav om, at sagen skal føres af for eksempel en revisor eller en advokat. Systemet er derimod lagt an på, at man skal kunne føre en klagesag uden professionel bistand.

Udgifter til sagkyndig bistand godtgøres fuldt ud i skattesager, som skatteyderen vinder fuldt ud eller får medhold i i overvejende grad. Taber skatteyderen sagen, udgør godtgørelsen 50 pct.

Ønsker man at påklage en afgørelse til Landsskatteretten, gælder det at:

- Klagen skal være skriftlig.
- Klagen skal være begrundet.
- Alle de punkter, der klages over, skal anføres.

- Den afgørelse, der klages over, skal være vedlagt i kopi.
- Hvis der er udarbejdet en sagsfremstilling skal den vedlægges i kopi.
- Der skal vedlægges kopi af samtlige dokumenter, der støtter og underbygger klagen.
- Man skal indbetale 700 kr. på check eller vedlægge kopi af kvitteret giroindbetaling på beløbet.

Derefter får man kvittering på, at sagen er modtaget i Landsskatteretten. Bliver det nødvendigt at indhente supplerende oplysninger fra klageren, dennes repræsentant eller fra andre personer og myndigheder, sørger Landsskatteretten for, at man som klager bliver orienteret herom og får lejlighed til at udtale sig om de nye oplysninger.

Afgiften på de 700 kr. bliver betalt tilbage, hvis man får helt eller delvist medhold i klagen. Den gennemsnitlige *sagsbehandlingstid* i Landsskatteretten er på knap 14 måneder.

Domstolene

Landsskatterettens kendelser kan indbringes for *domstolene*. Sådanne sager skal direkte i landsretten som 1. instans. Selvom Landsskatteretten ikke har truffet afgørelse i sagen, kan man altid indbringe en sag for domstolene 6 måneder efter, at sagen er påklaget til Landsskatteretten. Man skal indbringe sagen for domstolene senest 3 måneder efter, at den endelige administrative instans enten har afgjort klagen eller har afvist at behandle klagen.

Ved landsretterne og i Højesteret er halvdelen af sagerne afsluttet 1 - 1½ år efter, at de er anlagt. Tilsvarende gælder ved Højesteret.

Godtgørelse af omkostninger

Ved klage til skatteankenævnet og Landsskatteretten kan klageren få 50 pct. af sine udgifter til sagkyndig bistand m.v., f.eks. revisor eller advokat, godtgjort af staten. Hvis skatteankenævnet eller Landsskatteretten giver klageren medhold fuldt ud eller i overvejende grad, bliver udgifterne dækket fuldt ud - dvs. med 100 pct.

Tilsvarende kan der opnås godtgørelse på hhv. 50 pct. og 100 pct., hvis sagen indbringes for domstolene.

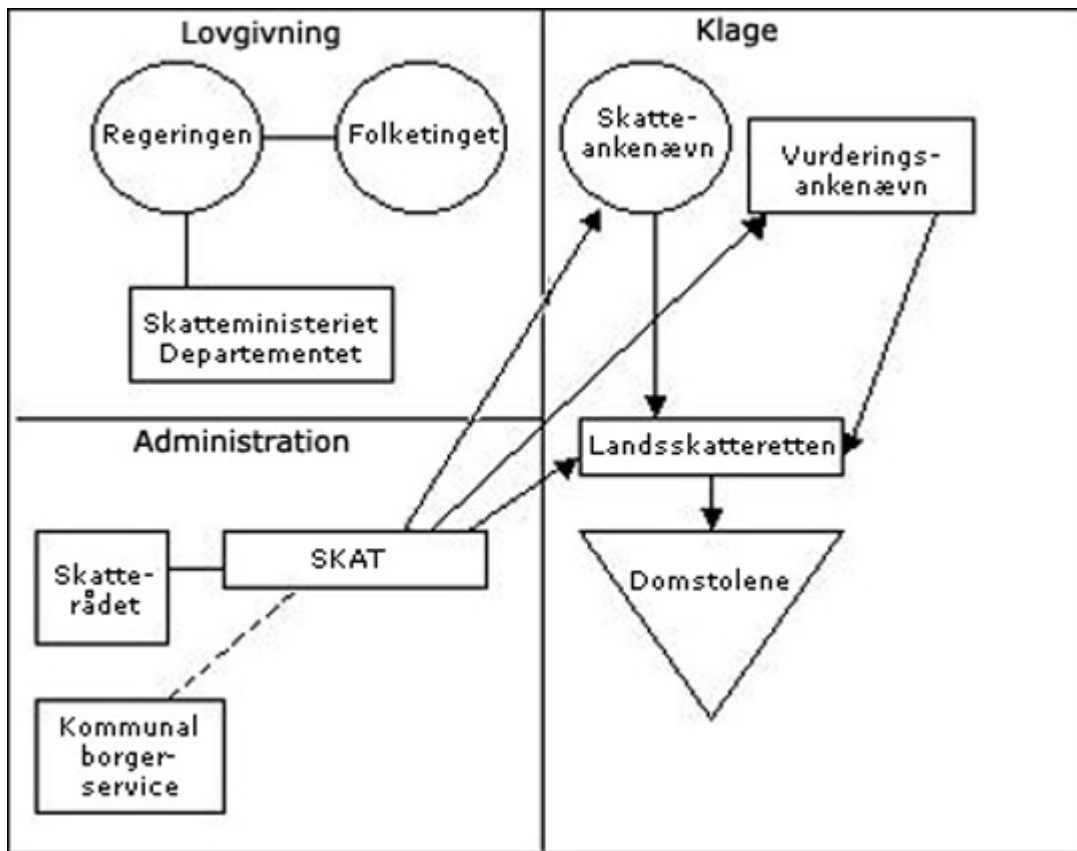
Godtgørelsen ydes efter ansøgning til skattecentret.

11.4. Skattevæsenets organisation og opgavefordeling

Den almindelige borger vil typisk kun komme i berøring med en lille del af skattevæsenet – nemlig den kommunale borgerservice og SKAT.

Figuren nedenfor viser, hvordan skattevæsenet er organiseret i fire forskellige funktioner: *Lovgivning, administration, klage og vurdering*.

Skattevæsenets organisation

Lovgivning

Departementet i Skatteministeriet fungerer som sekretariat for skatteministeren. Departementet udarbejder lovforslag for ministeren på regeringens vegne. Departementet har ingen indflydelse på konkrete enkeltsager. Departementet har derfor ingen beføjelser, hvad angår konkrete skatteansættelser.

Administration

Den administrative funktion varetages af SKAT og den kommunale borgerservice. SKAT er organiseret med et hovedcenter, 30 skattecentre, et Kundecenter og et Betalingscenter. Den enkelte kommune varetager borgerserviceopgaver på skatteområdet i sammenhæng med kommunens generelle borgerservice. Den enkelte borger kan selv vælge, hvilket skattecenter eller hvilken borgerservice man vil henvende sig til.

Den enkelte borger kan indhente bindende svar på de skattemæssige konsekvenser af en disposition. Anmodningen herom skal sendes til SKAT sammen med et gebyr på 300 kr.

Klager

Klagefunktionen omfatter skatteankenævn, Landsskatteretten og Domstolene. Borgere kan vælge om de vil klage til skatteankenævnet eller direkte til Landsskatteretten.

I Landsskatteretten kan der klages over afgørelser truffet af skatteankenævn, SKAT og Skatterådet. Man kan klage direkte til Landsskatteretten.

Landsskatteretten har i forbindelse med kommunalreformen overtaget en række nye sagsområder. Det omfatter blandt andet en række klagesager på inddrivelsesområdet, Ligningsrådets klagesager og en række administrative klagesager fra told- og skatteforvaltningen. Sagsindgangen forventes derfor at vokse til ca. 7.000 – 7.500 sager.

Vurdering

Vurderingsfunktionen varetages af SKAT. For hver ejendom bliver der fastsat en ejendomsværdi og en grundværdi, som danner grundlag for beskatningen af fast ejendom. Det sker hvert andet år. Hvert andet år foretages en årsregulering.

Klager over vurderinger

Klagefunktionen omfatter vurderingsankenævn, Landsskatteretten og domstolene. 1. klageinstans er vurderingsankenævnene.

11.5. Hvor finder man yderligere information?

Yderligere informationer vedrørende skatteadministrationen, skattesystemet eller aktuelle skattepolitiske spørgsmål kan findes på Skatteministeriets hjemmesider på Internettet.

På Skatteministeriets hjemmeside, www.skm.dk, er der aktuelle pressemeddelelser, lovstof, publikationer, artikler af skatteministeren, notater om aktuelle emner mv.

På SKATs hjemmeside, www.SKAT.dk, er der mulighed for at ændre sin forskudsopgørelse og selvangivelse (TastSelv). Det er også her, man kan hente information om eksempelvis de enkelte rubrikker på selvangivelsen, samt udregne skatten.

Det er ikke hele året, man kan ændre forskudsopgørelsen og selvangivelsen via Internettet og telefonen. Har man ændringer på tidspunkter af året, hvor det ikke er muligt at indtaste ændringerne, kan man altid henvende sig til skattecenteret eller den kommunale borgerservice.

På Landsskatterettens hjemmeside, www.lsr.dk, kan man blandt andet læse nærmere om, hvordan man klager til Landsskatteretten.